

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Evidence, inventarizace a hospodaření s majetkem vybraného města

Records, Inventorying and Property Management of Selected Town

Student: Bc. Petra Orságová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Kryšková Šárka, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Petra Orságová

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Evidence, inventarizace a hospodaření s majetkem vybraného města
Records, Inventorying and Property Management of Selected Town

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika územních samosprávných celků
 3. Majetek, jeho evidence a inventarizace
 4. Analýza hospodaření s majetkem vybraného města
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HAVLAN, Petr, Jan JANEČEK a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. 400 s. ISBN 978-80-7502-057-4.
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Praha: Acha obec účtuje, 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.
- SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky 2017/2018 – organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace*. 5. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 448 s. ISBN 978-80-7554-090-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně na základě uvedených zdrojů mimo příloh č. 1-5, které mi byly dány k dispozici.

V Ostravě dne: 13. 7. 2018

.....
Bc. Petra Orságová

Obsah

1. Úvod	5
2. Charakteristika územních samosprávných celků	7
2.1 Vznik a vývoj územní samosprávy	7
2.2 Kraj jako vyšší územní samosprávný celek	8
2.2.1 Znaky kraje	9
2.3 Obec jako základní územní samosprávný celek	14
2.3.1 Členění obcí	15
2.3.2 Znaky obce	15
3. Majetek obce, jeho evidence a inventarizace.....	25
3.1 Vymezení majetku obce	25
3.2 Dělení majetku obce.....	25
3.3 Nabývání obecního majetku.....	28
3.3.1 Historie vlastnictví majetku	28
3.3.2 Způsoby nabývání majetku	29
3.4 Hospodaření obce s majetkem	31
3.4.1 Povinnosti obce	32
3.5 Evidence majetku	37
3.5.1 Účetní evidence.....	38
3.5.2 Evidence nemovitého majetku v katastru nemovitostí	39
3.6 Inventarizace	40
3.7 Kontrola hospodaření územních samosprávných celků.....	43
3.7.1 Vnitřní kontrola hospodaření	43
3.7.2 Vnější kontrola hospodaření	44
4. Analýza hospodaření s majetkem vybrané obce	45
4.1 Kopřivnice – o městě	45

4.1.1	Historie.....	45
4.1.2	Vedení města.....	46
4.1.3	Obyvatelstvo	48
4.2	Majetek města Kopřivnice	49
4.3	Majetek města dle rozvahy	50
4.3.1	Vývoj celkových aktiv města Kopřivnice	50
4.3.2	Vývoj a struktura stálých aktiv města Kopřivnice	53
4.3.3	Vývoj a struktura oběžných aktiv města Kopřivnice	60
4.4	Inventarizace majetku	64
4.5	Zhodnocení hospodaření majetku	68
5.	Závěr	70
	Seznam použité literatury	72
	Seznam zkratk	76
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1. Úvod

Již od samého počátku obecní samosprávy na našem území byl obecní majetek úzce spjatý s existencí postavení obcí v samosprávě. Po druhé světové válce se společnost rozhodla pro vznik orgánu státní správy, kterým byl národní výbor a majetek obcí přešel do majetku státu. Obecní majetek tedy zanikl a k jeho obnově došlo až po čtyřiceti letech spolu se vznikem obecní samosprávy.

Základním územním samosprávným celkem jsou v České republice obce. Každá obec má právní subjektivitu, hospodář podle vlastního rozpočtu a také vlastní majetek. Aby obce mohly plnit své úkoly a funkce je pro ně jejich majetek důležitý, jelikož je jedním ze základních znaků každé obce. Obecní majetek představuje ekonomickou podstatu obcí, což je nezbytnost pro jejich samostatné fungování. Toto tvrzení platí nejenom dnes, ale také bylo používáno i v minulosti.

Tématem diplomové práce je hospodaření s majetkem vybrané obce a jak daná obec majetek eviduje a inventarizuje. Pro analýzu hospodaření s majetkem bylo vybrané město Kopřivnice. Důvodem výběru tohoto tématu a především města Kopřivnice, byl zájem autorky zjistit, jak obec ve které žije, hospodář se svým majetkem a jestli dochází k jeho řádnému využívání a s tím také související rozvoj města.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, konkrétně na část teoretickou a praktickou. V teoretické části práce je zachyceno fungování územních samosprávných celků, jimiž jsou obce, a vyšší územní samosprávní celky, které označujeme jako kraje. Toto fungování je upravenou Ústavou České republiky. Dále je charakterizován majetek obce, včetně jeho členění a hospodaření s ním. V rámci hospodaření s obecním majetkem jsou podrobně rozebrány povinnosti obce při hospodaření. Zvláštní pozornost je věnována evidenci a inventarizaci obecního majetku. Praktická část se v úvodu zabývá charakteristikou vybrané obce Kopřivnice, kde je zaměřeno především na historii, vedení města a obyvatelstvo, a poté zkoumá hospodaření s majetkem vybrané obce. Zde je podrobně analyzována struktura aktiv během let 2012 až 2016. Pro lepší pohled na majetek je provedena horizontální a vertikální analýza. Celá analytická část je kvůli přehlednosti doplněna přehlednými tabulkami a grafy s komentáři.

Cílem práce je zpracování problematiky hospodaření majetku a vymezení majetku, který vlastní vybrané město Kopřivnice a podrobně analyzovat jednotlivé položky majetku

města v letech 2012 až 2016. Dalším cílem je deskripce procesu inventarizace majetku a srovnání jednotlivých porovnávaných let.

Podklady a informace potřebné k vypracování diplomové práce byly získány z odborných publikací, zákonů a internetových zdrojů, které se problematikou majetku obce zabývají. Při zpracování diplomové práce byly použity metody deskripce neboli popisu, analýzy a komparace.

2. Charakteristika územních samosprávných celků

Česká republika je členěna na obce a kraje. Obce jsou základními územními samosprávnými celky a kraje jsou vyšší územní samosprávné celky, přičemž každá obec je součástí nějakého vyššího územního samosprávného celku.

Územní samosprávu upravuje hlava sedmá Ústavy České republiky. Podle čl. 100 Ústavy České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.) jsou územní samosprávné celky společenstvím občanů s právem na samosprávu. Zrušit tyto celky je možné pouze ústavním zákonem. Článek 101 Ústavy ČR uvádí, že územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou vlastnit majetek a hospodařit podle vlastního rozpočtu a do jejich činnosti může stát zasahovat, pouze pokud to vyžaduje ochrana zákona.

Územní samosprávou se rozumí forma veřejné vlády a veřejné správy. Územní samospráva umožňuje samostatné spravování veřejných věcí na menším území než je stát. Každý stupeň územní samosprávy je vymezen geograficky, žijí v něm občané a realizuje samosprávu veřejných záležitostí. Aby mohla územní samospráva dobře fungovat, je třeba existence legislativních a ekonomických předpokladů. Legislativní předpoklady představují především zákony, které vymezují vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy, dále vymezují jejich pravomoci nebo upravují jejich organizaci a vymezují rozsah výkonu samostatné a přenesené působnosti. K ekonomickým předpokladům lze zařadit například vlastnictví majetku včetně práva hospodaření s ním, dále možnost získávání vlastních finančních prostředků a sestavování vlastního rozpočtu.

2.1 Vznik a vývoj územní samosprávy

Vznik územní samosprávy je úzce spjat se vznikem a vývojem státu. V rámci státu postupem času vznikaly menší útvary. Ty měly význam především vzhledem k potřebě lidí spolu blíže komunikovat, popřípadě vznikaly pod vlivem kulturních nebo jazykových faktorů nebo vlivem ekonomických podmínek. Jako příklad lze uvést vznik sídelních útvarů na křižovatkách obchodních cest, které postupem času získávaly určitou nezávislost na státu, začaly se spojovat a tak vznikaly první regiony, které se později staly základem pro vznik vyšších stupňů samosprávy.

Prvky samosprávy lze nalézt již ve starověku. Ve 12. století zesílilo postavení měšťanstva ve starověkém Řecku a Římě. Měšťané se snažili získat pro města určitou nezávislost na panovníkovi. Středověká města se stala relativně autonomními s různými

výsadami. Během 18. a 19. století již byly patrné velké rozdíly mezi chudými a bohatými městy, což zapříčinilo nemožnost dalšího rozvoje státu. Počátkem 20. století se jednotlivé státy snažily rozdíly mezi městy diferencovat svojí politikou, aby již dále nevznikaly velké rozdíly mezi jednotlivými městy. Druhá polovina 20. století přinesla nárůst úlohy územní samosprávy. Došlo k decentralizaci a přesunu pravomocí na územní samosprávu. Vzhledem k vysoké finanční náročnosti došlo k prohlubování jejich finančních problémů a výrazně vzrostly deficity v rozpočtech. Stát se tomu pokoušel zabránit a některé státy se rozhodly pro redukci transferů ze státních rozpočtů. To vedlo k omezování výdajů municipalit a současně k redukci lokálních a regionálních investic. Nadále ale pokračovaly tendence v přesunu odpovědnosti za poskytování některých služeb na nižší vládní úrovně, čímž byly opět zasaženy rozpočty územních samospráv a to vedlo k zavedení reformy územní veřejné správy ve většině zemí.¹

2.2 Kraj jako vyšší územní samosprávný celek

Definici kraje uvádí zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Dle tohoto zákona §1 je kraj: „*veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.*“

Obrázek 2.1 Kraje České republiky

Zdroj: Mapa krajů ČR

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 288s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Česká republika je tvořena čtrnácti kraji, které se od sebe liší svou rozlohou, počtem obyvatel nebo strukturou osídlení. Každý kraj je řízen vlastním krajským městem, ve kterém sídlí jeho administrativní úřady v čele s hejtnanem kraje. Výjimku tvoří pouze Středočeský kraj, jehož hejtmanství se nachází v Praze.

2.2.1 Znaký kraje

Kraj je charakterizován následujícími znaky:

- území, na kterém se nacházejí obce a města,
- občané,
- působnost,
- vlastní orgány.

2.2.1.1 Občané

Občanem kraje je každá fyzická osoba s českým státním občanstvím a trvalým pobytem v obci, která se nachází na území daného kraje. Občan kraje, který dosáhl plnoletosti, má právo:²

- volit a být volen do zastupitelstva kraje;
- vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva kraje;
- nahlížet do rozpočtu kraje, do závěrečného účtu kraje a do výsledku přezkoumání hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok, dále má právo nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva kraje, rady kraje, výborů zastupitelstva kraje a komisí rady kraje a pořizovat si z nich výpisy;
- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem kraje;
- podávat orgánům kraje návrhy, podněty a připomínky;
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu kraje a k závěrečnému účtu kraje za uplynulý kalendářní rok;
- hlasovat v krajském referendu.

² Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů

2.2.1.2 Působnost

V rámci krajů v České republice je rozlišována dvojí působnost, a to působnost samostatná a působnost přenesená.

Do **samostatné působnosti** patří záležitosti, které jsou v zájmu kraje a hlavně jeho občanů. Pro výkon samostatné působnosti může kraj zřídit právnické osoby nebo organizační složky kraje. V rámci samostatné působnosti není kraj podřízen vládním orgánům a při výkonu samosprávy se řídí pouze právním řádem. Zásah státu je možný pouze v případech porušení ústavnosti a zákonnosti.

Do samostatné působnosti kraje patří:

- hospodaření kraje;
- spravování vlastního rozpočtu a závěrečného účtu kraje;
- vydávání obecně závazných vyhlášek;
- programy rozvoje kraje;
- spolupráce s jinými kraji;
- koncepce rozvoje cestovního ruchu aj.

Přenesená působnost kraje je vykonávána orgány kraje a ze státního rozpočtu je na výkon přenesené působnosti kraji příspěvek, který je závislý na velikosti kraje a na rozsahu výkonu přenesené působnosti. V rámci reformy veřejné správy byly na kraje převedeny následující činnosti patřící do přenesené působnosti kraje:³

- výkon státní památkové péče v oblasti národních kulturních památek;
- rozhodování na úseku myslivosti nebo rybářství;
- vedení a zpracování evidence odpadů, schvalování nakládání s nebezpečnými látkami;
- výkon na úseku ochrany přírody, ovzduší a zemědělského půdního fondu;
- výkon agentury krajských živnostenských úřadů aj.

³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 288s. ISBN 978-80-247-5608-0.

2.2.1.3 Orgány kraje

Velmi důležitým orgánem je **zastupitelstvo**, které spravuje kraj a ze svých řad volí hejtmana kraje, který reprezentuje kraj navenek. Počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel příslušného kraje, viz Tab. 2.1.

Tabulka 2.1: Počet členů zastupitelstva kraje dle počtu obyvatel kraje

Počet obyvatel kraje	Počet zastupitelů
do 600 tisíc	45
600 – 900 tisíc	55
nad 900 tisíc	65

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích

Každý člen zastupitelstva kraje má právo:

- předkládat zastupitelstvu kraje a radě kraje návrhy na projednání;
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu kraje, včetně jejích jednotlivých členů, dále na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je kraj a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které kraj založil nebo zřídil;
- požadovat od zaměstnanců kraje, které jsou zařazeni v krajském úřadu informace související s výkonem jejich funkce.

Zastupitelstvo kraje se schází dle potřeby, ale minimálně jednou za tři měsíce. Jeho zasedání svolává a řídí hejtman kraje a je veřejné. Krajský úřad zveřejňuje informace o místě, době konání a programu zasedání minimálně deset dní před jeho konáním na úřední desce nebo jiným způsobem. Z každého zasedání se vyhotovuje zápis, který podepisuje hejtman popř. náměstek hejtmana a zvolení ověřovatelé. Tento zápis musí obsahovat počet přítomných členů zastupitelstva, program jednání, výsledek hlasování a přijatá usnesení.

Zastupitelstvu kraje je vyhrazeno např.:

- předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně ČR;
- předkládat návrhy na zrušení právních předpisů Ústavnímu soudu;
- vydávat obecně závazné vyhlášky kraje;
- rozhodovat o spolupráci kraje s jinými kraji;

- schvalovat rozpočet kraje, schvalovat závěrečný účet kraje a schvalovat účetní závěrku kraje;
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje;
- rozhodovat o založení a rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy;
- volit a odvolávat hejtmana a náměstka kraje;
- zřizovat a rušit výbory, volit a odvolávat jejich předsedy a členy;
- rozhodovat o vyhlášení krajského referenda aj.

Jako své iniciativní a kontrolní orgány si zastupitelstvo kraje může zřídit výbory. Ty plní úkoly svěřené zastupitelstvem a zároveň ze své činnosti odpovídají zastupitelstvu. Počet členů výboru je vždy lichý, přičemž členem výboru musí být člen zastupitelstva kraje.

Ze zákona má zastupitelstvo kraje povinnost zřídit výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Dále kraje, v jejichž územním obvodu žije minimálně 5 % občanů, kteří se hlásí k národnosti jiné než české, zřizují výbor pro národnostní menšiny. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky kraje a kontrolu hospodaření právnických osob a zařízení založených nebo zřízených krajem. Výbor dále kontroluje využití dotací a návratných finančních výpomocí, které poskytl kraj obcím a v poslední řadě plní úkoly, které mu svěřilo zastupitelstvo. Kontrolní výbor především kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady kraje, dále dodržování právních předpisů ostatními výbory a krajským úřadem v oblasti samostatné působnosti a plní další úkoly, které mu svěřilo zastupitelstvo kraje. Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost posuzuje síť školských zařízení, studijních a učebních oborů v působnosti kraje, dále předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními zřízenými krajem. Výbor se také vyjadřuje k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu a plní také další úkoly, které mu svěřilo zastupitelstvo kraje.⁴

Výkonným orgánem kraje je **rada kraje** tvořená hejtmanem kraje, jeho náměstkem a dalšími členy rady, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva kraje.

Počet členů rady kraje je závislý na počtu obyvatel příslušného kraje (viz Tab. 2.2).

⁴ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 2.2: Počet členů rady kraje

Počet obyvatel kraje	Počet členů rady kraje
do 600 tisíc	9
nad 600 tisíc	11

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Podle potřeby se rada kraje schází na poradách, které svolává hejtman kraje. Tyto schůze jsou neveřejné a pořizuje se z nich zápis, ve kterém se uvádí počet přítomných členů, schválený program, a v případě hlasování, také výsledky a přijatá usnesení.

Mezi pravomoci rady kraje patří např.:⁵

- zajišťovat hospodaření kraje podle předem schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu, kterém radě svěří zastupitelstvo kraje;
- určit, jaký počet zaměstnanců bude zařazen do krajského úřadu, do zvláštních orgánů kraje a do organizačních složek kraje včetně stanovování výše odměn těchto zaměstnanců;
- zřizovat a rušit komise;
- vyřizovat různé náměty, připomínky a podněty obcí a právnických osob z územního obvodu kraje;
- nastavit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností;
- provádět zakladatelské a zřizovatelské funkce ve vztahu k právnickým osobám, organizačním složkám, jež byly zřízeny nebo založeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem, včetně jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn;
- vydávat nařízení kraje;
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty, které radě předložili členové zastupitelstva nebo komise rady a další.

Hejtman zastupuje kraj navenek a je volen z členů zastupitelstva kraje, kterému je odpovědný ze své funkce. Hejtmanovi může dávat úkoly rada a to jen v rozsahu své působnosti. Pokud hejtman není přítomen nebo svou funkci nevykonává, je zastoupen náměstkem hejtmána, kterého zvolí zastupitelstvo.

⁵Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů

K pravomocím hejtmana kraje patří:⁶

- podepisovat právní předpisy kraje spolu se svým náměstkem,
- jmenovat a odvolávat ředitele po předchozím souhlasu ministra vnitra;
- zřizovat zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti;
- odpovídat za včasné objednání přezkoumání hospodaření kraje za předchozí kalendářní rok;
- odpovídat za informování občanů o činnosti kraje;
- provádět další úkoly v samostatné nebo přenesené působnosti, které mu byly svěřeny zastupitelstvem kraje, radou kraje nebo zákonem.

V poslední řadě patří mezi orgány kraje **krajský úřad**, který tvoří ředitel krajského úřadu stojící v jeho čele a dále zaměstnanci, kteří jsou zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad může být členěn na jednotlivé odbory a oddělení.

Krajský úřad zabezpečuje činnosti v rámci samostatné působnosti, které mu svěřilo zastupitelstvo kraje nebo rada kraje. Zároveň napomáhá v činnosti výborům a komisím, které si zřídilo zastupitelstvo kraje nebo rada kraje. V rámci přenesené působnosti je krajskému úřadu svěřeno např.:⁷

- prověřování rozhodnutí, která byla vydána orgány obce,
- projednávání přestupků,
- poskytování odborné pomoci obcím,
- kontrolování výkonu přenesené působnosti obcí a další.

2.3 Obec jako základní územní samosprávný celek

Obec je základním územním samosprávným celkem, jehož zřízení a fungování se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle toho zákona §1 je obec definována následovně: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při*

⁶ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů

⁷ Tamtéž

plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ Uvedený zákon dále upravuje práva a povinnosti každé obce, také orgány obce, majetek a způsob hospodaření s ním. Rovněž zákon o obcích upravuje vztahy mezi obcemi a státem nebo sdružování obcí.

2.3.1 Členění obcí

Obce je možné členit na:⁸

- obce,
- města – městem je obec, ve které k datu účinnosti zákona o obcích 24. 11. 1990 působil tehdejší městský národní výbor, a dále obec, která má podle § 3 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení, alespoň 3000 obyvatel, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyjádření vlády
- statutární města – jejich výčet je taxativně stanovený v § 4 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- hlavní město Prahu, jehož právní poměry jsou upraveny zákonem č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze.

2.3.2 Znak obce

Každou obec charakterizují následující znaky:⁹

- vlastní území,
- občané,
- vlastní majetek,
- právní subjektivita a způsobilost k právním úkonům,
- právo na samosprávu
- a soustava orgánů.

2.3.2.1 Vlastní území

Každá obec musí mít své vlastní území, na kterém se nachází. Toto území se nazývá katastrální území a představuje souvislé území, místopisně uzavřené, jehož hranice se kryje

⁸ NĚMEC, Jiří. *Území obce a jeho změny*. [online]. Moderní obec. 2004 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/uzemi-obce-a-jeho-zmeny-2/>

⁹ VYSOKÁ ŠKOLA REGIOÁLNÍHO ROZVOJE. *Organizace regionálního rozvoje* [online]. MVCR [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: [http://files.vsrr.webnode.cz/200000023-4f98350926/SO%20-%20Organizace%20RR%20\(Ponikelsk%C3%BD%20a%20kol.\).pdf](http://files.vsrr.webnode.cz/200000023-4f98350926/SO%20-%20Organizace%20RR%20(Ponikelsk%C3%BD%20a%20kol.).pdf)

s územím obce nebo její částí. Každá obec může mít i více katastrálních území, ale jedno katastrální území nemůže být společné pro více obcí.¹⁰ Každá část území České republiky je součástí území některé obce.

U obcí může docházet ke změnám v území obce. První změnou území obce jsou drobné územní změny, dále je možné sloučení nebo připojení k jiné obci, oddělení části obce nebo zřízení či zrušení městského obvodu nebo městské části statutárního města. Za drobné územní změny jsou považovány změny hranic, kdy nedochází ke sloučení obcí, připojení obce nebo oddělení části obce. Sloučení nebo připojení obcí upravuje § 19 zákona o obcích, podle kterého se mohou dvě nebo více sousedících obcí sloučit na základě dohody. Sloučené obce poté ponesou název, na kterém se sami dohodnou. V případě, že se na názvu nedohodnou, rozhodne o něm Ministerstvo vnitra. Další možností je připojení obce k jiné obci, se kterou sousedí. Poslední možnou změnou území obce je vznik nové obce na základě oddělení části obce. V případě oddělení je důležité splnit několik podmínek:

- část obce, která se chce oddělit, musí mít vlastní katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem a musí tvořit souvislý územní celek;
- po oddělení musí mít alespoň 1 000 obyvatel;
- s oddělením části obce musí vyslovit souhlas v místním referendu občané žijící na území té části obce, která se chce oddělit.¹¹

2.3.2.2 Občané

Každá obec má své občany. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je občanem každá fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a zároveň je v obci hlášena k trvalému pobytu, který může být jen jeden pro každého občana. Občané, kteří dovršili plnoletosti, mají určitá práva, mezi které patří především právo volit, být volen do zastupitelstva, hlasovat v místním referendu, právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva a k návrhu rozpočtu nebo závěrek a také mohou nahlížet do rozpočtů. Pokud je k trvalému

¹⁰ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-719-6.

¹¹ NĚMEC, Jiří. *Území obce a jeho změny*. [online]. Moderní obec. 2004 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/uzemi-obce-a-jeho-zmeny-2/>

pobytu přihlášen cizí státní občan, má za předpokladu, že to stanoví mezinárodní smlouva, stejné práva jako státní občané České republiky.¹²

2.3.2.3 Vlastní majetek

Vlastní majetek a hospodaření s ním patří k důležitým předpokladům existence obce a jejího fungování. Majetkem obce se podrobněji zabývají další kapitoly této práce.

2.3.2.4 Právní subjektivita

Právní subjektivitou se rozumí možnost vykonávat vlastním jménem mocenskou pravomoc v oblasti veřejné správy, přičemž je možné vykonávat rovněž úkoly, které na obce přenesl jiný subjekt správy (stát).¹³

Právní úkony provádí starosta obce, který je oprávněn činit dva druhy právních úkonů, kterými jsou úkony hmotně právní a procesně právní. Mezi nejvýznamnější právní úkony patří vydávání právních předpisů, především nařízení obce a obecně závazné vyhlášky obce.

2.3.2.5 Samospráva

Obcím je právo na samosprávu zaručeno Ústavou České republiky. Jedná se o právo spravovat vlastní záležitosti samostatně prostřednictvím přímé nebo zastupitelské demokracie. Každá obec má právo na samosprávu, vlastní majetek a příjmy, s nimiž samostatně hospodáří. Rovněž vystupuje pod svým jménem a své úkoly plní v rozsahu vymezeném zákonem. A v neposlední řadě musí pečovat o své území a občany, kteří v ní žijí. Všechny tyto činnosti jsou zahrnuty do působnosti samostatné. Obec ale nevykonává pouze tyto činnosti, ale zastává rovněž funkci státních orgánů v rámci přenesené působnosti.

Samostatná působnost je klíčovou oblastí činnosti obce a měla by představovat převažující náplň její obce. Obec má dle Ústavy právo spravovat své záležitosti samostatně, přičemž orgány států a krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, pouze pokud to vyžaduje ochrana zákona a způsobem, který zákon stanovuje.¹⁴ Do samostatné působnosti obce jsou zahrnuty především záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Patří sem

¹² SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Průručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. [online]. SMOCR. 2014 [cit. 2018-04-02]. <http://www.smocr.cz/getFile.aspx?itemID=562120>

¹³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-719-6.

¹⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

V rámci samostatné působnosti obec spravuje především následující záležitosti:¹⁵

- hospodaření obce včetně tvorby rozpočtu, závěrečného účtu a nakládání s peněžními fondy obce;
- zřizování a řízení organizačních složek obce;
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce;
- pořádání místních referend;
- obecní policie;
- ukládání pokut a správní delikty;
- schvalování programu rozvoje územního obvodu obce;
- spolupráce s jinými obcemi;
- agenda místních poplatků;
- zřizování dobrovolných hasičů a zajištění naplnění úkolů požární ochrany obce;
- zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol apod.;
- zřizování a správa zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví a další.

Přenesená působnost představuje výkon státní správy zákonem přenesenou na obec. Hlavním záměrem přenesení některých úkolů státu na obec je především přiblížení základních záležitostí z oblasti státní správy občanům do místa jejich bydliště.¹⁶ Plnění úkolů v rámci přenesené působnosti je zákonem uloženo povinností a proto je důležité, aby obec vhodně skloubila plnění vlastních úkolů s úkoly státní správy. Obec tedy nemůže upřednostňovat vlastní zájmy na úkor státního zájmu. Na výkon státní správy je obci poskytován příspěvek ze státního rozpočtu. Zákon o státním rozpočtu určuje celkovou výši tohoto příspěvku a v rámci přílohy k tomuto zákonu upravuje postup pro stanovení výše příspěvku. Konkrétní výše příspěvku závisí například na rozsahu výkonu přenesené působnosti nebo velikosti správního obvodu.¹⁷

Podle míry výkonu přenesené působnosti lze rozdělit obce do tří skupin:

¹⁵CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan strážít obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. 92s. ISBN 978-80-87123-06-5.

¹⁶KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

¹⁷SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Turnov: Acha obec účtuje, 2010. ISBN 978-80-2545-609-5.

- obce prvního stupně – především menší obce, na které byl přenesen pouze základní výkon přenesené působnosti (např. řízení o některých přestupcích, agenda silničního správního úřadu nebo agenda povolování kácení dřevin na území obce);
- obce druhého stupně (obce s pověřeným obecním úřadem) – vykonávají relativně velkou část přenesené působnosti (mimo základní výkon přenesené působnosti vykonávají navíc např. agendu stavebního úřadu, matričního úřadu a některé agendy práva životního prostředí);
- obce třetího stupně (obce s rozšířenou působností) – zabezpečují poměrně rozsáhlý výkon přenesené působnosti (např. oblast živnostenského podnikání, vydávání cestovních a osobních dokladů, agenda řidičských oprávnění, registru vozidel, sociálně právní ochrana dětí, agenda vodoprávního úřadu, agenda na úseku lesů, myslivosti a rybářství, agenda stavebního úřadu a úřadu územního plánování).¹⁸

2.3.2.6 Orgány obce

Obec je spravována zastupitelstvem obce. Mezi další orgány lze zařadit radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgány. V obci musí být vždy zřízeno zastupitelstvo obce, starosta, který obec reprezentuje navenek a obecní úřad.

Zastupitelstvo obce rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech, které se týkají obce a jejích občanů v rámci samostatné působnosti. Je složeno z členů zastupitelstva, jejichž počet si na každé volební období stanovuje zastupitelstvo nejpozději 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstva. Při stanovení počtu členů se přihlíží především k počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu.

Tabulka 2.3: Počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 – 15
500 – 3 000	7 – 15
3 000 – 10 000	11 – 25
10 000 – 50 000	15 – 35
50 000 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů a také požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů. Člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

Zastupitelstvo obce rozhoduje o nejdůležitějších věcech, mezi které samozřejmě patří rozhodování o majetku obce. Zastupitelstvo rozhoduje o převodu a nabytí nemovitých věcí včetně vydání nemovitých věcí a převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce. Dle zákona o obcích dále patří mezi pravomoci zastupitelstva např.:¹⁹

- schvalování programu rozvoje obce;
- schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky;
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce;
- zakládání a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce včetně schvalování jejich zřizovacích listin;
- rozhodování o založení nebo zrušení právnických osob;
- vydávání obecně závazných vyhlášek;
- rozhodování o vyhlášení místního referenda;
- schvalování dohod o změně hranic obce a slučování obcí;
- zřizování a rušení výborů, volba jejich předsedů a dalších členů včetně jejich odvolání z funkce;
- volba starosty obce, místostarosty a dalších členů rady obce, včetně jejich odvolání;
- rozhodování o obecní policii;
- rozhodování o spolupráci s jinými obcemi aj.

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

K platnému usnesení zastupitelstva je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, ale minimálně jednou za 3 měsíce a zasedání se konají v územním obvodu obce. Tato zasedání svolává a řídí zpravidla starosta obce a jsou veřejná.

Zastupitelstvo obce si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Povinně musí být zřízen finanční a kontrolní výbory, ostatní výbory jsou dobrovolné a zřizované dle potřeby obce. Obce, ve kterých žije minimálně 10 % občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, zřizují výbor pro národnostní menšiny a nejméně polovinu jeho členů musí tvořit příslušníci národnostních menšin. Výbory plní úkoly, kterými je pověřilo zastupitelstvo obce, a ze své činnosti mu odpovídají. Schází se dle potřeby a počet jejich členů je vždy lichý. Finanční a kontrolní výbor mají minimálně 3 členy, přičemž jejich členy nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a rovněž plní další úkoly, kterými ho pověřilo zastupitelstvo obce. V praxi se ale finanční výbor většinou zabývá hospodařením s finančními prostředky obce. Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v oblasti samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, kterým jej pověřilo zastupitelstvo obce.

V částech obce může zastupitelstvo zřídit osadní výbor. Ten je oprávněn předkládat zastupitelstvu, radě a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce, dále se může vyjadřovat k návrhům předkládaným zastupitelstvu nebo radě a může se vyjadřovat k připomínkám a podnětům, které jsou předkládány občany obce.²⁰

Výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti představuje **rada obce**, která je ze své činnosti odpovědná zastupitelstvu obce. Zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí, které patří do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu nebo pokud si je zastupitelstvo samo nevyhradilo. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje rada obce pouze v případech, kdy tak stanoví zákon.

Radu tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý, přičemž činí minimálně 5 členů

²⁰ Tamtéž

a maximálně 11 členů a nesmí přesahovat 1/3 počtu členů zastupitelstva. V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů se rada obce nevolí a její pravomoc vykonává starosta obce s výjimkou určitých případů, které jsou v tomto případě svěřeny zastupitelstvu obce.²¹ Do kompetencí rady obce patří veškeré majetkové dispozice, které si nevyhradilo zastupitelstvo obce. Radě je vyhrazeno rozhodovat především o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce.

Rada obce se schází dle potřeby, přičemž její schůze jsou neveřejné, ale k jednotlivým bodům jednání může přizvat dalšího člena zastupitelstva obce nebo jiné osoby. K platnému usnesení rady je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů.

Mezi pravomoci rad obce patří příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a rovněž zabezpečuje plnění usnesení, které přijalo zastupitelstvo. Mezi další činnosti rady obce patří:

- zabezpečit hospodaření obce podle schváleného rozpočtu;
- rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti;
- vydávat nařízení obce;
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty, které jí předložilo zastupitelstvo obce nebo komise rady obce;
- rozdělovat pravomoci v obecním úřadu;
- zřizovat a rušit odbory a oddělení obecního úřadu;
- zřizovat a rušit komise rady obce včetně jmenování a odvolávání jejich předsedů a členů;
- schvalovat organizační řád obecního úřadu a další.

Rada obce může jako své iniciativní a kontrolní orgány zřizovat komise a jsou jí odpovědny ze své činnosti. Obec může zřídit např. majetkovou komisi, která se zabývá majetkovými úkony obce.

Starosta zastupuje obec navenek. Nemůže ale za obec jednat pouze z vlastní vůle, neboť k většině právních úkonů, které činí jménem obce, potřebuje předchozí souhlas rady nebo zastupitelstva obce. Starosta i místostarosta jsou voleni zastupitelstvem obce, které je volí ze svých členů. Oba musí být občany České republiky a za výkon funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

²¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

Mezi pravomoci starosty obce patří:

- odpovědnost za včasnou objednávku přezkoumání hospodaření obce za předchozí kalendářní rok;
- uzavírání a ukončování pracovního poměru se zaměstnanci obce;
- odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce
- a další.

Obecní úřad obce je tvořen starostou, který stojí v čele obecního úřadu, dále místostarostou (místostarosty), tajemníkem obecního úřadu (pokud je tato funkce zřízena) a dalšími zaměstnanci obce. V čele obecního úřadu stojí starosta obce.

Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Rovněž vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu.²² „Obecní úřad je ve svém funkčním pojetí zcela nezbytný orgán pro řádné zabezpečení činnosti obce. Tvoří nutné zázemí pro realizaci samosprávy obce a plní úkoly v rámci výkonu samosprávy.“²³

Tajemník obecního úřadu zajišťuje výkon přenesené působnosti mimo záležitostí, které jsou svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Dále plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo, rada nebo starosta, stanovuje platy zaměstnancům obce zařazených do obecního úřadu a plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Tato funkce může být zřízena v obcích s pověřeným obecním úřadem, v obcích s rozšířenou působností i v ostatních obcích. Pokud v obci není tato funkce zřízena, vykonává jeho činnost starosta obce.²⁴

Obec, kromě výše uvedených orgánů může zřizovat také **zvláštní orgány obce**. Výčet těchto orgánů není nikde stanoven. Zřizuje je starosta v případech stanovených zvláštními zákony a zároveň jmenuje a odvolává jejich členy. Účelem těchto orgánů je vykonávání přenesené působnosti nejen pro území obce, ale i pro správní obvod obce s rozšířenou působností.²⁵

²² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

²³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

²⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

²⁵ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

Mezi tyto orgány patří např. Povodňová komise, Přestupková komise, Bezpečnostní komise obce nebo Komise pro sociálně-právní ochranu dětí. Pro případ řešení krizových situací může být sestaven ještě Krizový štáb nebo Bezpečnostní rada.²⁶

²⁶ ACCENDO VĚDECKO-VÝZKUMNÝ ÚSTAV. *Rukověť starosty – práva a povinnosti obcí*. [online]. Accendo [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: http://accendo.cz/knihy/Rukovet_starosty/PRAVA_POVINNOSTI_OBCI.pdf

3. Majetek obce, jeho evidence a inventarizace

Vlastnictví majetku patří k základním předpokladům fungování a existence obce. Každá obec může vlastnit majetek, který je využíván především k plnění funkcí a úkolů obce. Mezi tyto funkce a úkoly se řadí péče o všestranný rozvoj území a o potřeby občanů. Proto musí mít obec minimálně tolik majetku a v takovém rozsahu a kvalitě, aby mohla efektivně a řádně plnit své funkce a úkoly. Jde především o funkci uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví a zdravých životních podmínek, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje nebo ochrany veřejného pořádku.

3.1 Vymezení majetku obce

Neexistuje žádná definice obecního majetku, a proto do majetku obce lze zařadit jakýkoliv majetek, který mohou vlastnit i právnické a fyzické osoby. Za majetek obce se považují věci, bytové a nebytové prostory, u kterých je obec vlastníkem, majetková práva a jiné majetkové hodnoty vznikající činností obcí, jejich orgánu nebo organizačních složek.

Obecně je majetek definován v § 495 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku jako: „*souhrn všeho, co osobě patří.*“ V případě obecního majetku je potřeba brát v potaz také zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který upravuje majetek obce v širším pojetí a zahrnuje příjmy a výdaje rozpočtu obce. Avšak z hlediska vlastnictví nelze považovat příjmy a výdaje rozpočtu za jakýsi majetek obce, přesto že s majetkem úzce souvisí.

3.2 Dělení majetku obce

Majetek obce je možné rozdělit z různých hledisek vzhledem k jeho různorodosti. Obce mohou vlastnit různé druhy majetku od software, přes různé vybavení, stroje až po různé druhy nemovitostí. Příručka určená pro členy zastupitelstva obce uvádí následující členění majetku obce:

- **finance** – běžný účet, termínovaný účet v peněžním ústavu, akcie, podílové listy;
- **movité věci** – obecní mobiliář, vybavení obecního úřadu, škol a jiných obecních organizací;
- **nemovité věci** – pozemky (pole, lesy, zahrady, parky, místní komunikace apod.) a budovy (obecní úřad, školy, domovy pro seniory, sportovní zařízení, kulturní zařízení, komerční prostory apod.);

- **infrastruktura** – infrastrukturní majetek je zvláštním druhem majetku obce, základním druhem infrastruktury obce je její dopravní síť (silnice, chodníky, náměstí) a technická infrastruktura (vodovody, plynovody, kanalizace, rozvody elektřiny, telefonní a internetové sítě a další).

Prvním možným dělením majetku je možné uvést jeho rozdělení na **majetek hmotný** a **majetek nehmotný**. Do hmotného majetku patří věci, bytové a nebytové prostory. Do nehmotného majetku se řadí majetková práva a tzv. jiné majetkové hodnoty.²⁷ Věcmi jsou ovladatelné hmotné předměty a ovladatelné přírodní síly sloužící k uspokojení lidských potřeb. Práva jsou majetkem obce v případě, že je možné jejich hodnotu vyjádřit penězi. Majetková práva obecně tvoří rozsáhlou a rozmanitou skupinu práv. Příkladem majetkových práv obcí mohou být např.:

- pohledávky na poplatcích a pokutách;
- pohledávky z titulu práva na peněžité plnění nebo nepeněžité plnění vyplývající z uzavřených smluv;
- pohledávky z titulu náhrady škody a bezdůvodného obohacení;
- pohledávky plynoucí obci z majetkové účasti u obchodních společností;
- pohledávky a jiná majetková práva, která na obec přešla zákonem, na základě zákona, děděním ze závěti, rozhodnutím příslušného orgánu nebo na základě mezinárodní smlouvy a další;
- práva využívat vynálezy, zlepšovací návrhy a průmyslové vzory, know-how apod.;
- právo domáhat se u soudu přiměřeného zadostiučinění při neoprávněním použití názvu obce, stejně jako při neoprávněném zásahu do dobré pověsti obce.

Jako jiné majetkové hodnoty jsou rozuměny ty části majetku, které zůstanou po odečtení věcí, bytů a nebytových prostor a majetkových práv. Příkladem jsou majetkové účasti v právnických osobách nebo cenné papíry.²⁸

Dalším možným dělením je rozdělení majetku na **majetek movitý** a **majetek nemovitý**. Do movitého majetku patří veškerý majetek, který není nemovitostí a patří sem i zvířata.

²⁷ HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-453-6.

²⁸ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Turnov: Acha obec účtuje, 2010. ISBN 978-80-2545-609-5.

Podle nového občanského zákoníku jsou nemovitostmi:²⁹

- pozemky a věcná práva k nim;
- podzemní stavby se samostatným účelovým určením a věcná práva k nim;
- práva, která jsou za nemovité věci prohlášeny zákonem (např. právo stavby);
- věci, které nejsou součástí pozemků (např. sítě elektronických komunikací);
- byty a nebytové prostory;
- stavby spojené se zemí pevným základem, které nejsou součástí pozemku, na kterém jsou zřízeny a byty k 1. 1. 2014 ve vlastnictví osoby odlišné od vlastníka pozemku.

Jedním z možných členění majetku je také dělení majetku **z účetního hlediska**. Majetek je v rozvaze obce rozdělen na majetek dlouhodobý (stálý) a majetek krátkodobý (oběžný). Dlouhodobý majetek je v rozvaze rozdělen na dlouhodobý majetek hmotný, nehmotný a finanční. Do krátkodobého majetku patří zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek a prostředky rozpočtového hospodaření.

Dále lze majetek obce rozdělit **podle účelu**, ke kterému je využíván. Podle toho členění lze majetek dělit na kmenový majetek, majetek v sociální oblasti, majetek ve veřejné oblasti, majetek v zájmové oblasti, majetek komerční nebo přebytečný. Za kmenový majetek je považován ten majetek, který obci slouží k výkonu jejích správních funkcí a patří sem především budova radnice včetně jejího vybavení. Majetek v sociální oblasti slouží vybrané části obyvatelstva obce k sociálním účelům a patří sem například domy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory nebo ubytovny. Majetek ve veřejné oblasti naopak slouží většině obyvatelstva obce pro každodenní život. Do tohoto majetku se řadí lavičky, odpadkové koše, zastávky veřejné dopravy knihovny a další. Majetek zařazený do zájmové oblasti slouží obyvatelům obce k realizaci společenského života. Patří sem sportovní haly, koupaliště nebo taneční sály. Do komerčního majetku patří vodovody, kanalizace nebo plynovody a přebytečným majetkem se rozumí majetek obce, který není využíván nebo je ve špatném stavu.³⁰

Podle jiného hlediska lze majetek rozdělit na **majetek zbytný a majetek nezbytný**. U zbytného majetku je důležité, aby obec rozhodla o jeho držbě a využití. Podle historického

²⁹ HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-453-6.

³⁰ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. [online]. SMOCR. 2014 [cit. 2018-04-02]. <http://www.smocr.cz/getFile.aspx?itemID=562120>

členění lze majetek rozdělit na majetek historický, majetek pořízený státem a převedený na obce a na majetek pořízený obcemi po roce 1991.³¹

Výše uvedená členění majetku je důležité provázat a vytvořit si vícevrstvý pohled na dělení majetku obcí, neboť jednotlivá dělení spolu souvisejí.

3.3 Nabývání obecního majetku

3.3.1 Historie vlastnictví majetku

Majetek obcí je od počátku spjat s existencí samosprávného postavení obcí. Po skončení druhé světové války vznikly národní výbory a nařízením č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů zanikla obecní samospráva a tím i obecní majetek. Následně byl zákonem č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů obecní majetek zestátněn. Až do roku 1990 obce nevlastnily majetek, nebyly právníckými osobami ani neměly vlastní orgány. Národní výbory pouze disponovaly právem hospodaření s národním majetkem, který byl ve vlastnictví státu. Se vznikem obecní samosprávy v roce 1990 je spojeno i znovuobjevení obecního majetku. Ústavní zákon č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů, stanovuje novou úpravu místní samosprávy. Důležitý byl především čl. 86 odst. 2, podle kterého je obec: „samosprávným společenstvím občanů. Je právníckou osobou; má vlastní majetek, s nímž samostatně hospodář.“ V listopadu 1990 nabyl účinnosti zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), podle kterého do majetku obcí patřily věci a majetková práva stanovená zvláštním zákonem. Současně novela ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, účinná od 1. ledna 1991, zmocnila Českou národní radu a Slovenskou národní radu k přijetí zákonů stanovujících, které věci z majetku České republiky a Slovenské republiky jsou vlastnictvím obcí (viz čl. 4 odst. 7 ústavního zákona č. 556/1990 Sb.). V případě České republiky se jednalo o zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí (na Slovensku se přechod věcí z majetku Slovenské republiky do vlastnictví obcí realizoval na základě zákona č. 138/1991 Zb., o majetku obcí). Zákonem č. 172/1991 Sb. se rozlišovaly dva druhy způsobu přechodu věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. Některé věci přešly do vlastnictví obcí rovnou na základě tohoto zákona

³¹ ROZVOJ V OBCI. *Přístupy ke klasifikaci obecního majetku*. [online]. Rozvoj v obci. 2012 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/pristupy-ke-klasifikaci-obecniho-majetku/>

a o některých věcech musel rozhodnout příslušný státní orgán.³² Podle tohoto zákona byl obcím vrácen majetek a navíc získaly i část bytového fondu. Infrastrukturu obce získaly v rámci privatizace, kdy se do majetku obcí zařadilo infrastrukturní vybavení (př. veřejné osvětlení). To patřilo národním výborům, ale po jejich zrušení tento majetek převzaly obce. Postupně se do majetku obcí zařadily i rozvody vodovodů a kanalizací. V průběhu let byly schváleny další zákony, díky kterým mohly obce získat další majetek. V roce 2002 schválil Parlament ČR zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu státního majetku na kraje nebo obce. Tento zákon souvisel se zrušením okresních úřadů a umožňoval obcím získat kulturní, sociální nebo zdravotní zařízení.

3.3.2 Způsoby nabývání majetku

Jelikož se majetek obce postupně opotřebovává, je zapotřebí aby obce pro svůj rozvoj nabývaly majetek, se kterým budou dále hospodařit. V současné době může obec nabývat majetek několika způsoby a to buď smluvním nabýváním, bezúplatným nabýváním nebo jinými způsoby. Veškeré způsoby nabývání majetku jsou popsány v následujících odstavcích.

3.3.2.1 Smluvní nabývání majetku

U tohoto způsobu nabývání majetku se rozlišují dva druhy nabývání, a to konkrétně bezúplatné nabývání majetku a nabývání majetku za úplatu. Při bezúplatném nabývání majetku nabývá obec majetek na základě darovací smlouvy, popř. jiné smlouvy o bezúplatném převodu majetku. Pokud se jedná o nemovitost, pak rozhoduje a převodu vlastnického práva zastupitelstvo. Převádí-li se movitá věc, pak rozhodnutí o převodu spočívá na radě obce. Za úplatu může obec nabývat pouze majetek, který bude využívat k péči o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Cenu převáděného majetku musí stanovit osoba k tomu odborně způsobilá tak, aby byla v souladu se zákonem o oceňování majetku.

3.3.2.2 Nabývání majetku mimosmluvně³³

Pro mimosmluvní nabývání majetku je obvyklé, že na obec nepřecházejí závazky předchozího majitele a zástavní práva k věcem a právům, které obec takto nabude, okamžikem přechodu zaniknou. V takovém případě lze také hovořit jako o nabývání majetku

³² BŘEŇ, Jan. *Obecní majetek – historické základy ekonomické podstaty obcí*. [online]. Deník veřejné správy 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6391842>

³³ HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-453-6.

z úřední povinnosti nebo nucené nabývání, z čehož lze vyvodit, že se jedná o nabývání na základě jednostranného projevu vůle nikoliv nabývání dohodou.

3.3.2.3 Nabývání majetku zákonem

Typickým zákonem o nabývání majetku je zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon umožnil nabytí vlastnictví obcím k 24. květnu 1991. Šlo o věci, které byly ve vlastnictví České republiky, a tímto zákonem přecházelo jejich vlastnictví na obce. Patřily sem především:

- movité a nemovité věci, ke kterým měl ke dni zrušení národních výborů právo hospodaření místní nebo městský národní výbor a pokud s nimi příslušná obec hospodařila;
- nemovité věci, které byly k 31. 12. 1949 ve vlastnictví obce;
- obytné domy s pozemky, v případě, že k nim měl právo hospodaření podnik bytového hospodářství nebo jiná státní organizace a funkce zakladatele nebo zřizovatele takové organizace přešla na obec nebo okresní úřad.

K 1. 1. 2003 nabyly obce i kraje majetek zákonem č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách.

3.3.2.4 Nabývání majetku na základě zákona

Dalším důležitým zákonem je zákon č. 157/2002 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, ve znění pozdějších předpisů. Po omezenou dobu mohou obce nabývat majetku na základě zákona č. 290/2002 Sb. Tento zákon stanovuje, že ve lhůtě do dvou let ode dne, kdy kraj nabyl do svého vlastnictví věci, se kterými hospodařily organizační složky státu a státní příspěvkové organizace poskytující služby sociální péče, může obec, na jejímž území se toto zařízení nachází, požádat o převod věcí této organizační složky nebo příspěvkové organizace kraje do svého vlastnictví. Nejnovějším zákonem upravujícím postup a podmínky převodu vybraného majetku je zákon č. 174/2003 Sb. Majetek, který je ve vlastnictví státu a hospodaří s ním Ministerstvo obrany nebo Ministerstvo vnitra, může být převeden do vlastnictví obce. Předmětem převodu mohou být pouze nepotřebné movité nebo nemovité věci a o převodu rozhoduje vláda na návrh příslušného ministerstva.

3.3.2.5 Nabývání majetku děděním ze závěti

Obec, která je v závěti uvedena jako dědic, má stejná práva a povinnosti jako ostatní dědicové, přičemž dědicem nemusí být pouze určitá osoba, ale může jím být i obec nebo kraj. Aby mohla být obec dědicem, musí být platná závěť zůstavitele, která musí mít písemnou formu.

3.3.2.6 Nabývání majetku rozhodnutím příslušného orgánu

Do této kategorie patří široká škála případů. Příkladem může být například rozhodnutí stavebního úřadu o vyvlastnění. Předmětem vyvlastnění mohou být pouze nemovitosti a práva k nim.

3.4 Hospodaření obce s majetkem

Hospodaření obce s jejím majetkem patří do její samostatné působnosti. Obec je právnickou osobou a tak může mít vlastní majetek a hospodařit s ním.

Problematika hospodaření obcí je velmi rozsáhlá. Nejvýznamnější je v této oblasti zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Mezi další související právní předpisy, které se zabývají – v porovnání s obecním zřízením – omezeným okruhem složek obecního hospodaření, lze řadit např. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), nebo zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zákon o obcích obsahuje v rámci úpravy samostatné působnosti obce několik pravidel hospodaření obce v § 38 až § 44, z nichž některá lze označit za obecná (viz zejména § 38 odst. 1, 2, 6 a 7, § 39 odst. 2, § 41) a ostatní za více či méně konkrétní. Otázkami souvisejícími s obecním hospodařením se zabývají i další ustanovení zákona o obcích, např. § 84 (některé vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce), § 85 (vyhrazené majetkoprávní úkony zastupitelstva obce) nebo § 102 odst. 2 (některé vyhrazené majetkoprávní úkony rady obce). Oblasti obecního majetku ve vnitřních poměrech územně členěných statutárních měst se zákon o obcích věnuje zejména v § 130 až § 133.

Obce jsou v souvislosti s majetkem oprávněny:

- prodávat a pronajímat svůj majetek – obě tyto činnosti přinášejí příjmy do obecního rozpočtu;
- vkládat majetek do obchodních společností;
- svěřovat majetek příspěvkovým organizacím, které si obec zřídila;
- vkládat majetek do dobrovolných svazků obcí;
- ručit svým majetkem – v tomto případě ale obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, které nebyly zřízeny obcí, krajem nebo státem;
- pojišťovat svůj majetek;
- získávat majetek převodem;
- zdědit majetek nebo ho získat darováním;
- vytvářet majetek výstavbou a vlastní činností;
- nakupovat majetek.³⁴

3.4.1 Povinnosti obce

Mezi základní (obecné) principy hospodaření obce podle obecního zřízení lze řadit zejména povinnost obce:

- a) využívat svůj majetek účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti,
- b) pečovat o zachování a rozvoj svého majetku,
- c) vést evidenci svého majetku,
- d) chránit svůj majetek před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím,
- e) naložit s nepotřebným majetkem způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud obecní zřízení nestanoví jinak,
- f) chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení,
- g) trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv,
- h) při úplatném převodu majetku sjednat cenu zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem; případnou odchylku od ceny obvyklé zdůvodnit,

³⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. Brno: Masarykova universita, 2002. ISBN 80-210-2955-5.

- i) opatřovat písemnosti doložkou o tom, že byly splněny podmínky platnosti právního úkonu obce, pokud je zákonem platnost právního úkonu obce podmíněna předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem.

Jelikož se jedná o základní povinnosti, kterými se obec musí řídit, jsou jim věnovány následující podkapitoly, mimo povinnosti vést evidenci svého majetku, která je popsána zvlášť.

Mezi pravidla, která mají vyšší míru konkrétnosti a souvisejí s obecním hospodařením, je možné zařadit povinnost obce:³⁵

- neručit za závazky fyzických osob a právnických osob (s výjimkami);
- zveřejňovat na úřední desce záměry o dispozicích s nemovitým majetkem (s výjimkami);
- sestavovat každoročně rozpočet obce a závěrečný účet obce a hospodařit podle schváleného rozpočtu;
- nechat si přezkoumat hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok;
- zajišťovat výkon finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole.

Vedle povinností, které jsou charakteristické pro obce, mají obce při hospodaření s majetkem stejné povinnosti jako ostatní právnické nebo fyzické osoby. Patří sem například povinnosti vyplývající z předpisů o bezpečnosti práce a technických zařízení, z předpisů o požární bezpečnosti nebo povinnosti vyplývající ze stavebně-právních předpisů, předpisů na úseku ochrany kulturních památek a další povinnosti.³⁶

3.4.1.1 Využívání majetku hospodárně a účelně

Jedná se o klíčovou povinnost obcí, která se týká majetku hmotného i majetku nehmotného. Ustanovení první věty § 38 odst. 1 zákona o obcích stanovuje obci povinnost využívat svůj majetek účelně a hospodárně, a to v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajících ze zákona vymezené působnosti. Zákon o obcích tak omezuje obec při nakládání s jejím majetkem, ale současně nestanovuje kritéria hospodárnosti a účelnosti využití. S ohledem na zmíněnou subjektivnost pojmů účelnosti a hospodárnosti záleží zejména na těch orgánech obce, které rozhodují o příslušných majetkoprávních úkonech

³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

³⁶ HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-057-4.

(zejména zastupitelstvo nebo rada), aby se v každém jednotlivém případě řádně vypořádali s naplněním požadavků zákonodárce, neboť s výjimkou politické odpovědnosti samosprávných orgánů vůči svým voličům neexistuje možnost kontroly ze strany státu na hospodárné a účelné nakládání s obecním majetkem.³⁷ Hledisko účelného a hospodárného využívání majetku obce je důležité také při spolupráci mezi obcemi.

Zákon o obcích rovněž nestanovuje definici zájmů obce. Podle § 2 odst. 2 zákona o obcích má obec pečovat o všestranný rozvoj území a o potřeby svých občanů. V zájmu obce by tedy při hospodaření s obecním majetkem mělo být právě takové hospodaření s obecním majetkem, které povede k všestrannému rozvoji území nebo k uspokojování potřeb občanů. Při prosazování zájmů obce musí být chráněn veřejný zájem. Obdobně jako v případě výkladu pojmů účelnosti a hospodárnosti záleží i při definování "obecních zájmů" na konkrétních postojích příslušných orgánů obce.

3.4.1.2 Péče o zachování a rozvoj obecního majetku

Tento princip úzce souvisí s principem předchozím – hospodárné a účelné využívání majetku. Zákon o obcích tento princip nijak blíže nespecifikuje a proto je na jednotlivých orgánech obce, jak se s ním v praxi vypořádají. Zachováním majetku obce je možné rozumět nesnižování jeho celkové hodnoty. Obec by tedy měla využít všech možností, aby svůj majetek zachovala a rozšířila. Způsobů, jak toho dosáhnout je mnoho. Ale vzhledem k tomu, že majetek obce je majetkem veřejným, je důležitá obezřetnost.³⁸

Tato povinnost v sobě kloubí snahu pro zachování majetku ve stávající podobě se snahou jej zkvalitnit a rozšířit. S tím souvisí právě povinnost majetek obce chránit před zničením, poškozením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.

3.4.1.3 Ochrana majetku

Obce mají povinnost chránit svůj majetek před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Zákon o obcích ale blíže nestanovuje, jakým způsobem a v jakém rozsahu má obec svůj majetek chránit a tak obec musí sama zvážit, jakou ochranu majetku zvolí. Tato ochrana může být buď faktická, nebo právní. Ochrana majetku je plně v kompetenci obce a zvolený

³⁷ BŘEŇ, Jan. *Základní principy hospodaření obce I.* [online]. Deník veřejné správy. 2010 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6432524>

³⁸ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací.* Turnov: Acha obec účtuje, 2010. ISBN 978-80-2545-609-5.

způsob ochrany by měl být přiměřený jeho hodnotě. Způsob ochrany majetku je tedy důležité posuzovat individuálně.

Faktická (fyzická) ochrana majetku má především preventivní význam. Patří sem například inventarizace majetku, evidence movitých věcí nebo fyzická ostraha budov. Jako právní ochrana majetku je myšleno jeho pojištění. Pojistit majetek není povinností, ale v případě majetku s vyšší hodnotou, by pojištění mělo být standardem, pokud chce obec řádně hospodařit.

Podstata tohoto principu spočívá v aktivním přístupu obce ve věci ochrany obecního majetku prostřednictvím využívání procesních nástrojů, které právní řád poskytuje. Základ právní ochrany vlastnického práva lze spatřovat v čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Podle čl. 11 odst. 1 Listiny má každý právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. V souladu s čl. 101 odst. 3 Ústavy České republiky obce, jakožto základní územní samosprávné celky, mohou mít vlastní majetek; na druhou stranu však i pro ně platí ustanovení čl. 11 odst. 3 Listiny, že vlastnictví zároveň zavazuje a nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Výkon vlastnického práva nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

Uplatňováním práva na náhradu škody lze rozumět bezodkladné uplatňování tohoto práva co nejrychleji po vzniku škody. Podle § 106 občanského zákoníku platí, že právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla. V případě práva na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se toto právo podle § 107 občanského zákoníku promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo.

3.4.1.4 Evidence závazků

Obec je povinna sledovat, zda všichni dlužníci řádně a včasné plní své závazky a ty veškeré závazky vůči obci evidovat aby nedošlo k promlčení nebo zániku. V případě jejich

neplnění je obec oprávněna vymáhat své dluhy prostřednictvím soudního řízení a také požadovat úroky či poplatky plynoucí z prodlení.

3.4.1.5 Nakládání s nepotřebným majetkem

Obec má povinnost naložit s nepotřebným majetkem, ale způsob není zákonem o obcích stanoven. Postup při nakládání s nepotřebným majetkem státu upravuje zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích a obec se tímto zákonem může do jisté míry inspirovat. V případě nepotřebnosti majetku by obec měla zvážit, zda tento majetek není využitelný např. příspěvkovou organizací obce nebo právnickou osobou, kterou obec založila.³⁹

Rozlišují se dva typy nepotřebného majetku, a to majetek přebytný a majetek neupotřebitelný. Pod přebytným majetkem se rozumí majetek, který přesahuje potřeby obce a majetek, o který přestal být veřejný zájem (např. ztrátová nemovitá kulturní památka). Majetek neupotřebitelný je majetek, u kterého došlo ke ztrátě technických a funkčních vlastností. Je možné rozlišit fyzickou a morální neupotřebitelnost. Fyzickou může např. poškození a morální může být např. postupné zaostávání věci.

Často se o nepotřebnosti majetku rozhoduje v rámci nebo na základě provedené inventarizace. Žádoucí je, aby rozhodnutí o nepotřebnosti obecního majetku bylo provedeno v písemné formě. Z povahy věci by k obsahovým náležitostem rozhodnutí o nepotřebnosti měl patřit písemné označení (identifikace) majetku, o jehož nepotřebnosti je rozhodováno, a důvod této nepotřebnosti.⁴⁰

3.4.1.6 Neručení za závazky fyzických a právnických osob

Obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob vyjma:⁴¹

- závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu; tato výjimka se uplatní pouze na smlouvy o úvěru, které jsou jako samostatný smluvní typ upraveny v § 497 a násl. ObchZ.

³⁹ BŘEŇ, Jan. *Základní principy hospodaření obce* 3. [online]. Deník veřejné správy. 2010 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448257>

⁴⁰ HAVLAN, Petr a kolektiv. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 2. aktualizované a podstatně doplněné vydání. Praha : Linde Praha, a.s., 2008.

⁴¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů

- závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí; i zde se musí jednat o úvěrovou smlouvu, avšak ten musí být účelově určen přímo pro investici do obecní nemovitosti. Tato situace přichází v úvahu při pronájmu obecní nemovitosti s dohodou, že nájemce určitým způsobem bude investovat do této nemovitosti (např. úprava stavby);
- těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát; u těchto osob již nezáleží na právním důvodu vzniku závazku, ručit obec může za každý. Důležitý je však pojem „zřizovatel“, dlužníkem tak v daném případě budou jen právnické osoby zřízené obcí, krajem nebo státem. To jsou zejména příspěvkové organizace obce a kraje či státní příspěvkové organizace. Naopak se toto ustanovení netýká právnických osob „zakládaných“, jako obchodní společnosti nebo státní podnik;
- těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo krajem nebo státem přesahuje 50 %; obce mohou zakládat obchodní společnosti či jiné právnické osoby. Pokud míra účasti přesahuje 50% a právnická osoba je tak fakticky veřejnoprávními korporacemi nebo státem ovládána, může se obec za tuto zaručit. Pokud by se míra účasti po převzetí ručení snížila pod zákonnou mez, ručení nezaniká;
- bytových družstev;
- honebních společenstev.

3.5 Evidence majetku

Obce mají povinnost evidovat svůj majetek. Bez řádné evidence majetku v účetnictví by neměli přehled o množství, skladbě a využití prostředků, které mají sloužit k plnění jejich úkolů. Evidence je důležitá především kvůli rozsáhlosti a složení obecního majetku. Obce vlastní různé nemovitosti i movitý majetek. Vedle vybavení obecního úřadu sem patří i mobilní vybavení obce (odpadkové koše, lavičky, čekárny, zábradlí, lampy veřejného osvětlení, víka od kanalizačních vpustí a další).

Pro obce je důležité vědět, jaký majetek vlastní, kde se tento majetek nachází, v jakém je stavu a kdo o něj pečuje. Evidence slouží jako jeden z důležitých kroků před provedením inventarizace majetku.

Rozeznávají se dva druhy evidence majetku obcí:

- účetní evidence
- evidence nemovitého majetku v katastru nemovitostí.

3.5.1 Účetní evidence

Zákonná povinnost obcí evidovat svůj majetek je zajištěna účetní evidencí majetku. Klíčovým předpisem je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Konkrétně pro obce je pak důležitá prováděcí vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dle tohoto zákona jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

V rámci účetní evidence je majetek rozdělen do následujících účtových tříd:

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

V účtové třídě 0 se na jednotlivých účtech účtuje o dlouhodobém majetku nehmotném, hmotném a finančním. Součástí účtové třídy 0 je dále skupina 05 – poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek.

Pro dlouhodobý majetek je charakteristické jeho využití po dobu delší než 1 rok a výše ocenění stanovená účetní jednotkou. Uvedené časové hledisko není rozhodující pouze u nemovitostí a kulturních předmětů.

Dlouhodobý majetek je oceňován pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou a vlastními náklady, popř. ve výši 1 Kč.

Pořizovací cenou je oceňován zpravidla hmotný majetek s výjimkou majetku vytvořeného vlastní činností, dále zásoby s výjimkou zásob vytvořených vlastní činností, podíly, cenné papíry nebo deriváty, pohledávky nabyté za úplatu nebo vkladem a nehmotný majetek s výjimkou majetku vytvořeného vlastní činností. Vlastními náklady je oceňován majetek a zásoby vytvořené vlastní činností, zásoby vytvořené vlastní činností a příchovky zvířat. Reprodukční pořizovací cenou je oceňován bezúplatně nabytý majetek s výjimkou majetku uvedeného v § 25 odst. 1 písm. e) ZoÚ, nebo majetek, u kterého není možné zjistit vlastní náklady na jeho vytvoření nebo jsou tyto náklady vyšší než reprodukční pořizovací cena daného majetku. Ve výši 1 Kč jsou oceňovány kulturní památky, sbírky muzejní povahy,

předměty kulturní hodnoty a církevní stavby v případě, kdy není známa jejich pořizovací cena.⁴²

Účtová třída 1 – Zásoby

V účtové třídě 1 – Zásoby a opravné položky je evidován materiál, nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky, zvířata a zboží do okamžiku jeho prodeje.

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek

V účtové třídě 2 – Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky se mimo jiné účtuje o bankovních účtech, dále krátkodobém finančním majetku a o penězích.

Účtová třída 3 – Pohledávky a závazky

V účtové třídě 3 se vedle dalších účtovacích vztazích účtuje také o pohledávkách a dlužích.

3.5.2 Evidence nemovitého majetku v katastru nemovitostí

Vedle povinnosti vést účetní evidenci majetku, mají obce povinnost evidovat svůj nemovitý majetek v katastru nemovitostí. Důležité jsou v této souvislosti následující právní předpisy. Prvním z nich je zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), dalším je zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a posledním je zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřičských a katastrálních orgánech.

K 1. 1. 2014 došlo ke změně právní úpravy a nabyl účinnosti zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí. Mezi nejdůležitější změny související s vedením evidence nemovitostí patří:

- stavba je zásadně součástí pozemku;
- rozlišují se dva typy bytových jednotek – první z nich jsou jednotky vymezené zákonem č. 72/1994 Sb. a jednotky vymezené novým občanským zákoníkem;
- rozšiřuje se obsah pojmu nemovitost;
- rozšiřuje se předmět zápisu;

⁴² SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace*. Olomouc: ANAG, 2005. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-090-4.

- dochází ke změnám v procesu vkladu.

V katastru nemovitostí nejsou všechny nemovitosti, ale evidují se v něm:⁴³

- pozemky v podobě parcel;
- budovy, kterým se přiděluje číslo popisné nebo evidenční, pokud nejsou součástí pozemku nebo práva stavby;
- budovy, kterým se číslo popisné nebo evidenční nepřiděluje, pokud nejsou součástí pozemku ani práva stavby, jsou hlavní stavbou na pozemku a nejde o drobné stavby;
- jednotky vymezené občanským zákoníkem;
- jednotky vymezené podle zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony;
- právo stavby;
- nemovitosti, o kterých to stanoví jiný právní předpis.

3.6 Inventarizace

Účetní jednotky jsou povinny zjišťovat skutečný stav veškerého majetku a ověřovat, zda tento zjištěný stav odpovídá stavu v účetnictví. Tato operace se nazývá inventarizace a provádí se vždy k okamžiku sestavení účetní závěrky.

Povinnost provádět inventarizaci majetku pro obec plyne ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Obec provádí inventarizaci svého majetku podle pravidel stanovených zákonem o účetnictví, čímž zároveň splňuje povinnost vést evidenci majetku podle zákona o obcích. Důležitá je rovněž vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení tohoto zákona, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státní fondy a organizačními složkami státu a Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů a jako poslední je důležitá vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci.

⁴³ HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-057-4.

Obce inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Nestací vést majetek pouze účetně, ale je nutné zjišťovat, zda evidence majetku odpovídá skutečnosti.

Inventarizací je zjišťována správnost vedení evidence majetku a jeho úplné dokumentace. Dále se zjišťuje technický stav majetku, jeho ochrana a zodpovědnost za něj.

Za inventarizaci je zodpovědný starosta obce, který je zodpovědný tak za vedení účetnictví obce. Starosta zpracovává vnitřní pokyn o plánu inventarizací a příkaz k jejich provedení k zajištění správné a časně inventarizace.

Rozeznávají se dva druhy inventarizace a to inventarizace periodická a průběžná. Periodickou inventarizaci provádějí obce k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku. Průběžnou inventarizaci je možné provádět např. u zásob nebo u dlouhodobého hmotného majetku, který je v soustavném pohybu a nemá stálé místo. Termín inventarizace si obec stanoví sama a musí být provedena v průběhu účetního období alespoň jednou.

Etapy inventarizačních prací:⁴⁴

1) Příprava inventarizace

Na přípravě inventarizace se musí podílet pracovníci, kteří byli jmenováni do ústřední nebo dílčí inventarizační komise a dále pracovníci, kteří jsou přímo odpovědní za inventovaný majetek. Ústřední a dílčí komise musí mít minimálně dva členy, přičemž členem ústřední komise musí být alespoň jeden člen zastupitelstva obce.

2) Provádění inventarizace

Skutečné stavy majetku a závazků jsou zjišťovány fyzickou nebo dokladovou inventurou. Fyzická inventura je prováděna u majetku hmotného, popř. i u některého majetku nehmotného a provádí se počítáním, měřením nebo vážením. Dokladová inventura se provádí u závazků a pohledávek. Dále u majetku, u kterého není možné provést fyzickou inventuru a u budov, staveb a pozemků. Inventuru nemovitostí evidovaných v katastru nemovitostí lze provést porovnáním jejich tzv. právní dokumentace (výpis z katastru nemovitostí, listiny potvrzující vlastnické právo obce), popř. tzv. technické dokumentace (fotodokumentace) se stavem v účetnictví.

⁴⁴ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Turnov: Acha obec účtuje, 2010. ISBN 978-80-2545-609-5.

Tato fáze inventarizace je velice důležitá. Po provedení inventury se zjištěné stavy porovnávají se stavem v účetnictví a jsou zjišťovány inventarizační rozdíly, které představují rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví.

3) Dokumentace

Při provádění fyzických zjištění jsou využívány následující evidence a registry majetku:

- registr dlouhodobého majetku,
- skladová evidence,
- evidence pohledávek,
- evidence závazků.

Stavy, které jsou zjištěny provedenými inventurami, jsou účetní jednotky povinny zaznamenat do inventárních soupisů, které představují průkazný účetní záznam a musí obsahovat:

- identifikaci majetku;
- podpis osoby, která je odpovědná za zjištění skutečných stavů majetku a podpis osoby odpovědné za provedení inventarizace;
- způsob zjišťování skutečných stavů;
- ocenění majetku a závazků k ukončení inventury;
- okamžik zahájení a ukončení inventury.

4) Vypořádání inventarizačních rozdílů

Inventarizační rozdíly představují rozdíly mezi skutečným stavem a stavem zachyceným v účetnictví. Tento stav může být buď nižší, nebo naopak vyšší než stav evidovaný v účetnictví. V případě, že zjištěný stav je nižší a tuto skutečnost nelze doložit ani prokázat, jedná se o manko. V opačném případě se jedná o přebytek.

Samotné účetní vypořádání rozdílů spočívá v tom, že se manka i přebytky vyúčtují do účetního období, ve kterém se inventarizace provádí. Pro obce platí, že se inventarizační rozdíly zásadně účtují do nákladů, popř. výnosů. Výjimku tvoří pouze schodky u pokladní hotovosti a cenin, kdy se rozdíly vždy zaúčtují jako pohledávka vůči odpovědné osobě.

5) Prošetření vzniklých inventarizačních rozdílů

U všech vzniklých manek, schodků a přebytků je důležité zjistit příčinu jejich vzniku. Při prověřování je důležité provést a rozebrat charakteristiku rozdílů, příčinu jejich vzniku, vyjádření odpovědných osob a návrh na jejich vypořádání.

6) Zhodnocení a přijetí nápravných opatření

Mezi požadavky na zhodnocení ukončené inventarizace je důležité zařadit požadavky na zajištění maximální ochrany majetku, ověření vlastnických práv nebo zamezení možných ztrát.

Inventarizace je zakončena vypracováním inventarizační zprávy, ve které se zhodnotí průběh, výsledky inventarizace a následná nápravná opatření.

3.7 Kontrola hospodaření územních samosprávných celků

Kontrola hospodaření územních samosprávných celků neoddělitelně souvisí s jejich hospodařením a povinnostmi, které musí při hospodaření dodržovat. Tuto kontrolu je možné rozdělit na kontrolu vnitřní, kterou provádí samy jednotlivé územní samosprávné celky a kontrolu vnější, která je prováděna vnějšími subjekty.

3.7.1 Vnitřní kontrola hospodaření

Vnitřní kontrolu hospodaření územních samosprávných celků provádí její vlastní orgány. Jedním z nich je rada obce nebo kraje, popřípadě její komise, které si zřídila jako své iniciativní a kontrolní orgány. Za kontrolní orgány lze považovat rovněž výbory zastupitelstva obce nebo kraje. Ze zákona mají obce a kraje povinnost vždy zřídit kontrolní výbor a finanční výbor. Finanční výbor je rovněž jedním z důležitých kontrolních orgánů, který se zaměřuje na majetkovou sféru. Kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce nebo kraje. U kraje navíc kontroluje také hospodaření organizačních složek a příspěvkových organizací, které zřídil příslušný kraj. Kontrolní výbor kontroluje usnesení zastupitelstva obce nebo kraje a rady obce nebo kraje. Dále kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním/krajským úřadem v oblasti samostatné působnosti a plní další úkoly, které mu byly svěřeny zastupitelstvem.⁴⁵

⁴⁵HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd.* Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-057-4.

3.7.2 Vnější kontrola hospodaření

Vnější kontrola hospodaření územních samosprávných celků je prováděna nezávislými orgány, které stojí mimo ní.

Kontrola hospodaření s majetkem obcí a krajů je uskutečňována především postupem podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Předmětem přezkoumání vztahující se k majetku je:⁴⁶

- nakládání a hospodaření s majetkem, který vlastní územní celek;
- nakládání a hospodaření s majetkem státu, se kterým územní celek hospodaří;
- zadávání a uskutečňování veřejných zakázek s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu;
- ručení za závazky fyzických a právnických osob;
- zastavování movitých a nemovitých věcí ve prospěch třetích osob;
- zřizování věcných břemen k majetku územního celku.

Některé aspekty nakládání s majetkem územních samosprávných celků mohou být rovněž posuzovány v rámci kontroly nad výkonem samostatné působnosti, kterou provádí Ministerstvo vnitra. V souvislosti s majetkem náleží ministerstvu kontrola usnesení týkajících se uzavírání smluv. Ty může posuzovat z hlediska veřejnoprávních předpisů, ale nemůže je hodnotit z hlediska porušení soukromoprávních předpisů. Ministerstvo tedy zkoumá pouze, jestli bylo po formální stránce usnesení přijato za splnění zákonných požadavků a jestli je v souladu s normami veřejného práva.

⁴⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků*. [online]. MVCR [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-usc-c-7-2-povinnosti-obci-pri-nakladani-s-obecnim-majetkem-podle-zakona-o-obcich.aspx>

4. Analýza hospodaření s majetkem vybrané obce

Tato kapitola je věnována analýze hospodaření s majetkem města Kopřivnice. V úvodu kapitoly jsou uvedeny základní informace, něco málo z historie a další významné informace a události. Hlavní část je věnovaná především rozboru hospodaření s majetkem.

4.1 Kopřivnice – o městě

Kopřivnice se nachází ve východní části republiky v Moravskoslezském kraji. Rozlohou 2 748 ha se řadí k menším městům, ale svou nabídkou je velmi pestrá a bohatá. K městu Kopřivnice patří místní části, kterými jsou Lubina, Mniší a Vlčovice. Historicky je město spojeno s výrobou slavné značky Tatra. Zároveň se vyznačuje půvabnou přírodou, vzácnými památkami a turistickými zajímavostmi.⁴⁷

4.1.1 Historie

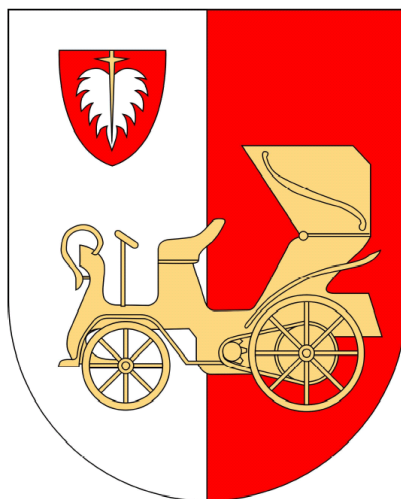
První stopy osídlení lze nalézt již ve starší době kamenné, což dokazuje nález štramberského Kotouče z této doby. Kopřivnice vznikla jako osada pod hradem Šostýnem asi v 2. polovině 13. století. Důležitý byl pro ni rok 1812 a vznik továrny na hliněné zboží. Dalším významným rokem byl rok 1850, kdy byla založena továrna na bryčky a kočáry. V průběhu let se zde vyráběly i vagóny a od roku 1897 automobily. První automobil vznikl v tehdejší Rakousko-Uhersku. Tatrováckou koncepci podvozku a aerodynamické automobily se vzduchem chlazeným motorem vynalezl konstruktér Hans Ledwinka. Rovněž se podílel na vynálezu rychlíkového vozu Slovenská strela. Jízdní zkoušky automobilů byly prováděny ve Vysokých Tatrách, proto byly pojmenovány po nich. Do Kopřivnice se díky automobilovému průmyslu začalo koncentrovat více obyvatel a s tím souvisela rozrůstající se nejen bytová výstavba. Od roku 1910 byla Kopřivnice městysem a po válce zaznamenala prudký růst a od roku 1948 je městem. Před rokem 1989 zažívalo město obrovský rozmach především kvůli automobilce Tatra. Došlo k nárůstu výroby, přílivu obyvatel a mohutné výstavbě. Po roce 1989 zažívala automobilka špatné časy, což se promítlo i na celkové podobě města i životě v něm. Po roce 1999 již nastává období odpoutání se od vazby na automobilku Tatra vytvořením podnikatelského parku. Dnešní Kopřivnice se stále vyznačuje průmyslovým charakterem a důkazem toho je rozvoj zdejšího průmyslového parku.⁴⁸

⁴⁷KOPŘIVNICE. *Kopřivnice* [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=predstaveni-koprivnice>

⁴⁸KOPŘIVNICE. *Kopřivnice dávná a budoucí*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=koprivnice-davna-a-budouci>

Dnešní Kopřivnice se stále vyznačuje průmyslovým charakterem a důkazem toho je rozvoj zdejšího průmyslového parku, který se zabývá především výrobou automobilů značky Tatra. Součástí průmyslového parku je areál Polygon, kde probíhají zkušební jízdy s vyrobenými Tatrami, ale také se využívá ke konání každoročních kulturních akcí a rallye soutěží.

Obrázek 4.1: Znak města Kopřivnice

Zdroj: Internetové stránky města Kopřivnice

To, že je město Kopřivnice známo především automobilovou značkou Tatra, lze vidět i na znaku města, který znázorňuje vůbec první automobil Präsident vyrobený v roce 1897. Znak byl schválen orgány v roce 1949, avšak k samotné realizaci došlo o dost později, a to až v roce 1966. Teprve po roce byl znak oficiálně ministerstvem vnitra schválen a také užíván.⁴⁹

4.1.2 Vedení města

Kopřivnice se řadí mezi obce s rozšířenou působností neboli obce III. stupně, což znamená, že má přenesenou působnost mezi krajskými úřady a ostatními obecními úřady.

Nejvyšším orgánem města je **zastupitelstvo**, jež se skládá z 21 členů, kteří schvalují plány rozvoje, rozpočtová opatření, závěrečné účty a jiné. V roce 2016 se členové zastupitelstva setkali celkem 12krát, z toho se jednalo o 7 zasedání a 5 pracovních seminářů. Z těchto setkání vyšlo mnoho důležitých rozhodnutí, z nichž nejdůležitějším bylo rozhodnutí o vydání obecně závazné vyhlášky města Kopřivnice, která se týká především veřejného pořádku. V rámci zasedání se zastupitelstvo usneslo také o poskytnutí dotací, např. Charitě

⁴⁹KOPŘIVNICE. *Symboly města Kopřivnice* [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=symboly-mesta-koprivnice>

Kopřivnice, Regionálnímu muzeu v Kopřivnici, o.p.s, Klubu házené Kopřivnice, Domu dětí a mládeže Kopřivnice a mnohým dalším.

Výkonným orgánem se 7 členy je **rada** města v čele se starostou, dále pak dvěma místostarosty a zbývajícími členy. Tento orgán se sešel v roce 2016 celkem 27krát. Na schůzích rada především projednávala strategický plán a rozvoj města.

Rada města zřizuje následující komise:

- komise pro Projekt Zdravé město a Místní Agenda 21 Kopřivnice,
- komise prevence kriminality a protidrogové prevence,
- komise pro mezinárodní vztahy,
- Rada kabelové televize,
- komise pro architekturu a urbanizmus,
- komise pro místní část Lubina RM.

Starosta města má na starosti především strategické plánování a územní plán, dále investice a dopravu, rozpočet města, správu majetku, vnější a mezinárodní vztahy a záležitosti týkající se místní části Mniší. Do působnosti prvního místostarosty patří záležitosti patřící do oblasti školství, kultury a sportu, dále bytové hospodářství, marketing, cestovní ruch a záležitosti v místní části Vlčovice. Druhý místostarosta se v rámci své práce zabývá sociálními věcmi včetně prevence kriminality, životním prostředím, komunálními službami, záležitostmi místní části Lubina a místními záležitostmi veřejného pořádku. Starosta je nejen členem rady, ale taky jmenuje nebo odvolává tajemníka městského úřadu se souhlasem ředitele krajského soudu.

Mezi působnosti **tajemníka** patří především zajišťování výkonu přenesené působnosti, plnění úkolů od zastupitelstva a rady, popř. starosty, vydávání spisových řádu a jiné. Jako poradní orgán byla starostou města zřízena **bezpečnostní rada**, která řeší krizové situace a schází se minimálně dvakrát do roka. Na zasedání projednává otázky týkající se krizového plánu, možnosti zdrojů rizik a analýzu těchto rizik, vnější havarijní plán a finanční zabezpečení a další záležitosti vztahující se ke krizovým opatřením. Nastane-li krizová situace, je svolán starostou **krizový štáb**, který navrhuje opatření a možnosti vyřešení krizové situace.

4.1.3 Obyvatelstvo

V Kopřivnici spolu s jejími místními částmi žilo k 31. 12. 2016 22 226 obyvatel s trvalým pobytem, z toho 11 268 žen a 10 958 mužů. Jak lze vidět z tabulky č. 4.1, se počet obyvatel s trvalým bydlištěm v Kopřivnici během let 2012 až 2016 mírně snižuje, avšak zůstává pořád na hranici 22 tisíc obyvatel. Za tímto poklesem stojí především migrace obyvatelstva. Mnoho lidí odchází z měst do vesnic, kde je větší klid a do větších měst dojíždějí za prací. Naopak dochází k nárůstu cizinců oproti roku 2012. Největší počet cizinců byl však zaznamenán v roce 2013, kdy bylo evidováno 461.

Tabulka 4.1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2012 – 2016

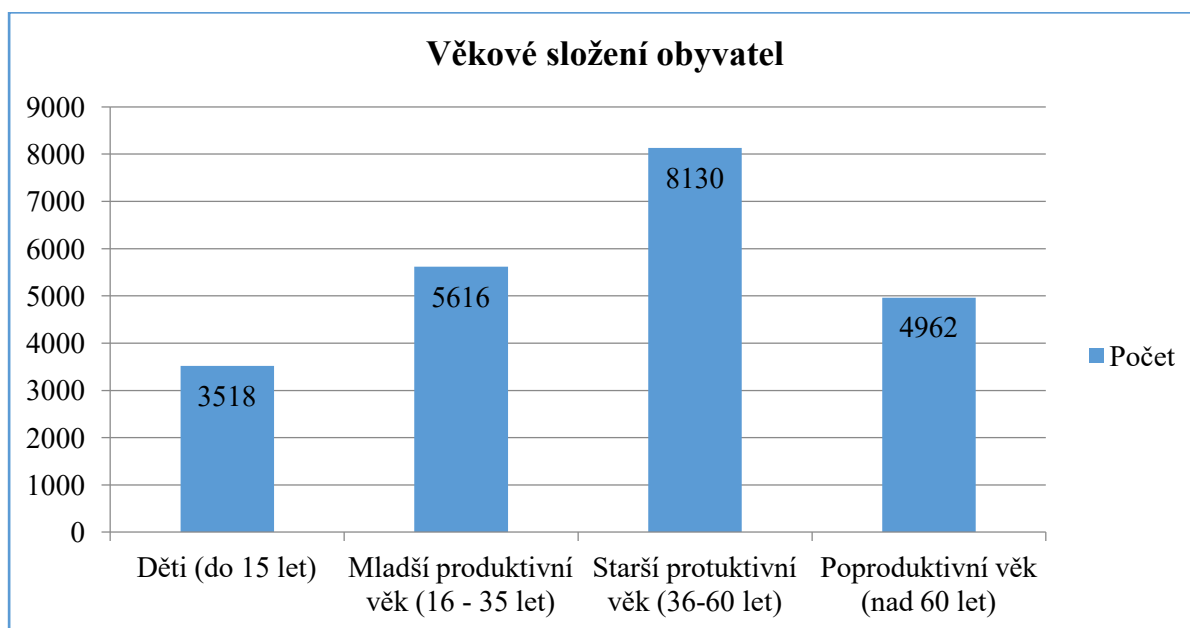
	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel s trvalým pobytem	22 586	22 490	22 414	22 277	22 226
Počet cizinců	412	461	415	420	440
Celkový počet obyvatel	22 998	22 951	22 829	22 697	22 666

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ročenky města Kopřivnice z roku 2016

Obyvatelstvo Kopřivnice se skládá ze 4 věkových kategorií, jimiž jsou děti, mladší lidé v produktivním věku, starší lidé v produktivním věku a v neposlední řadě se jedná o lidi poproduktivní. Největší část tvoří lidé v produktivním věku, což značí ze sociálního hlediska pro město přínos. Produktivní lidé ve věku od 16 do 60 let tvoří okolo 62% z celkového obyvatelstva, dále následují poproduktivní lidé s podílem cca 22% a nejnižší podíl tvoří děti do 15 let.⁵⁰

⁵⁰KOPŘIVNICE. *Ročenka města Kopřivnice*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://koprivnice.cz/mesto/rocenka/rocenka2016.pdf>

Graf 4.1: Věkové složení obyvatel k 31. 12. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ročenky města Kopřivnice z roku 2016

Z údajů získaných z druhého vydání Kopřivnických novin z roku 2018 lze zjistit, že v roce 2017 se do města přistěhovalo 312 osob a odstěhovalo se 510 osob, v roce 2016 se přistěhovalo 329 osob a odstěhovalo se 475 osob.

4.2 Majetek města Kopřivnice

Správu majetku města Kopřivnice zajišťuje na základě smlouvy společnost SLUMEKO, s. r. o. Uvedená společnost pro město spravuje a udržuje:

- komunikace,
- kanalizace,
- veřejné osvětlení,
- hřbitovy,
- autobusové zastávky,
- veřejné WC,
- dopravní značení,
- městský rozhlas
- a mobiliář města, do kterého patří například lavičky, odpadkové koše, různé stojany a další.

4.3 Majetek města dle rozvahy

Rozvaha je povinným výkazem při sestavování účetní závěrky. Představuje přehled o majetku obce neboli aktivech a financováním tohoto majetku neboli pasivech. Při jejím sestavování musí platit základní bilanční rovnice: aktiva = pasiva.

Rozvaha obcí a měst je sestavována obdobně jako rozvaha ostatních podnikatelských subjektů. Je tvořena aktivy a pasivy. Aktiva jsou dále rozdělena na aktiva stálá a aktiva oběžná. Do stálých aktiv patří dlouhodobý majetek nehmotný, hmotný a finanční a dlouhodobé pohledávky. Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Typickou položkou, charakteristickou pro obce, jsou prostředky rozpočtového hospodaření. Jako poslední se do aktiv řadí přechodné položky aktivní. Pasiva představují zdroje financování majetku a jsou tvořena vlastními a cizími zdroji. Do vlastních zdrojů patří jmění účetní jednotky, fondy a výsledek hospodaření. Do cizích zdrojů se řadí rezervy, krátkodobé a dlouhodobé závazky. Do pasiv se řadí také přechodné účty pasivní.

4.3.1 Vývoj celkových aktiv města Kopřivnice

Město Kopřivnice sestavuje rozvahu ke dni sestavování účetní závěrky, tedy vždy k 31. 12. Následující tabulka udává vývoj celkových aktiv v letech 2012 – 2016.

Tabulka 4.2: Celková aktiva města Kopřivnice v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016
Stálá aktiva	1 641 975	1 737 513	1 864 163	1 912 902	1 900 469
Oběžná aktiva	265 361	208 626	247 273	305 571	317 725
Celkem	1 907 336	1 946 139	2 111 437	2 218 473	2 218 194

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

Ve sledovaných letech docházelo k nárůstu aktiv, a to jak stálých tak i oběžných. Největší meziroční růst byl zaznamenán v roce 2014, kdy oproti roku 2013 vzrostla celková aktiva o více než 165 mil. Kč. Na tomto růstu se nejvíce podílela stálá aktiva, která se v těchto letech výrazně zvýšila. Nejmenší rozdíl ve sledovaném období byl mezi roky 2015 a 2016, kdy se celková aktiva téměř nezměnila a oproti předcházejícím rokům mírně klesla. Důvodem poklesu bylo snížení stálých aktiv z 1 900 469 tisíc Kč na 1 912 902 tisíc Kč.

Během sledovaného období celková aktiva vzrostla o 310 858 tisíc Kč. Na tomto růstu se podílela především stálá aktiva, která vzrostla o 258 494 tisíc Kč oproti oběžným aktivům, jež se zvýšila o 52 364 tisíc Kč. Dá se tedy předpokládat, že aktiva porostou i v následujících letech, což vypovídá o tom, že město je schopno navyšovat svůj majetek a následně si ho také udržovat.

Věškeré meziroční změny jsou zobrazeny v tabulce 4.3, kde je provedena horizontální analýza celkových aktiv celého sledovaného období. Je jasně viditelné, že u některých meziročních srovnání jsou změny veliké. V uvedených letech se majetek navýšil především o technické zhodnocení různých staveb. Například v roce 2013 byla provedena rekonstrukce hasičské zbrojnice, která navýšila hodnotu o 11 691 tis. Kč a také ZŠ Milady Horákové, kde se jednalo především o energetické opatření ve výši 25 479 tis. Kč. V roce 2014 byly dokončené rekonstrukce vnitřních rozvodů a střešních plášťů u bytových domů na ul. Štramberská a Alšova v celkové výši 47 693 tis. Kč.

Tabulka 4.3 Horizontální analýza celkových aktiv v tis. Kč

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Stálá aktiva	95 538	5,82	126 650	7,29	48 739	2,61	-12 433	-0,65
Oběžná aktiva	-56 735	-21,38	38 647	18,52	58 298	23,58	12 154	3,98
Celkem	38 803	2,03	165 298	8,49	107 036	5,07	-279	-0,01

Zdroj: Vlastní zpracování účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

Horizontální analýza resp. analýza vývojových trendů ukazuje změny jednotlivých položek v čase. Tyto změny položek jsou vykazovány buď v absolutním, nebo procentuálním vyjádření. Absolutní změna se vypočte jako rozdíl dvou hodnot z po sobě jdoucích let. Procentuální změna se vyjádří procentem k hodnotě výchozího roku.⁵¹

⁵¹KNAPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ Drahomíra a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza - Komplexní průvodce s příklady*. 2., rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. 236 s. ISBN 978-80-24744-56-8.

Tabulka 4.4 Vertikální analýza celkových aktiv

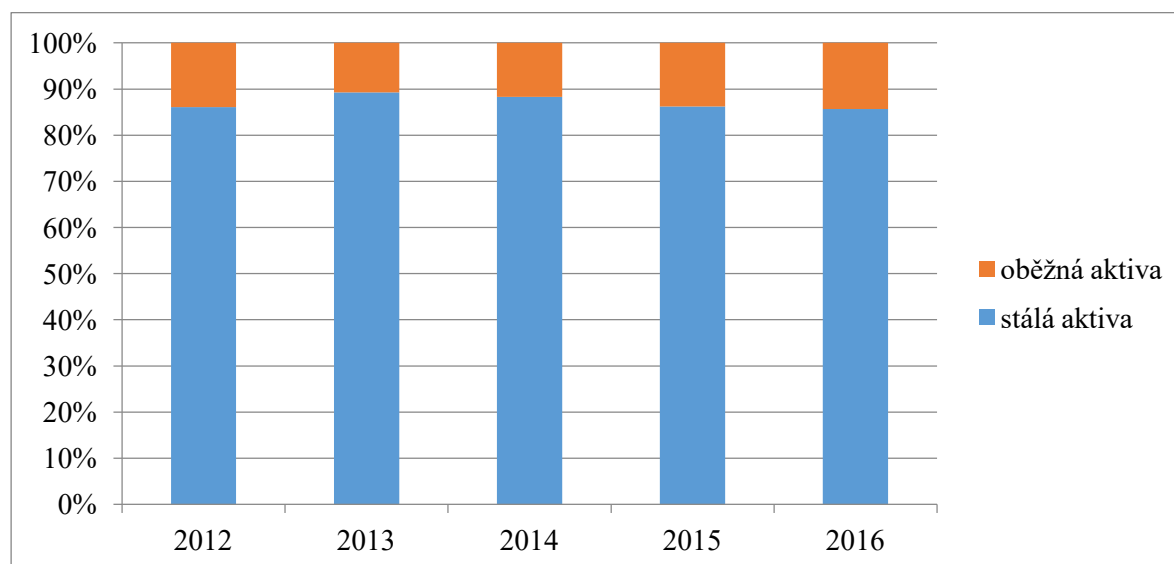
	2012	2013	2014	2015	2016
Stálá aktiva	86,09 %	89,28 %	88,29 %	86,23 %	85,68 %
Oběžná aktiva	13,91 %	10,72 %	11,71 %	13,77 %	14,32 %
Celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Zdroj: Vlastní zpracování účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

Analýza vertikální je založena na procentním vyjádření podílu jednotlivých položek na celkové sumě. Z provedené vertikální analýzy je zřejmé, že podstatnou část z celkových aktiv tvoří aktiva stálá, jež se pohybují od 85 do 90 procent. Oběžná aktiva tvoří jen nepatrnou část aktiv města a to ve všech sledovaných letech.

Nejvyšší rozdíl mezi stálými a oběžnými aktivy byl v roce 2013, kdy oběžná aktiva dosahovala pouhých 10,72 % a naopak stálá aktiva 89,28 % z celkových aktiv. Většinový podíl stálých aktiv na celkových aktivech lze připisovat především stavbám, které představují největší položku majetku města Kopřivnice.

Graf 4.2: Složení aktiv v letech 2012 - 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

Dle předchozího zjištění lze říct, že významnou položkou v rozvaze z pohledu aktiv jsou pro město stálá aktiva, jež během sledovaného období výrazně stoupaly, a lze předpokládat, že jejich hodnota se bude zvyšovat i nadále, což je pro budoucnost města podstatné.

4.3.2 Vývoj a struktura stálých aktiv města Kopřivnice

Stálá aktiva města, jež představují většinový podíl na celkových aktivech Kopřivnice, zahrnují majetkové složky se životností delší než 1 rok a patří mezi ně: dlouhodobý majetek nehmotný, hmotný a finanční a dále dlouhodobé pohledávky.

Tabulka 4.5: Vývoj stálých aktiv v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016
DNM	7 715	6 380	5 985	5 571	5 661
DHM	1 546 624	1 637 221	1 764 087	1 807 335	1 792 628
DFM	73 928	78 671	82 813	87 231	93 789
Dlouhodobé pohledávky	13 708	15 241	11 278	12 765	8 390
Celkem	1 641 975	1 737 513	1 864 163	1 912 902	1 900 468

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

Jak už bylo řečeno, hodnota stálých aktiv neustále roste, avšak totéž se nedá říct o všech položkách, které stálá aktiva tvoří. Kromě dlouhodobého hmotného majetku roste také dlouhodobý finanční majetek. Naopak dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobé pohledávky se oproti roku 2012 snížily celkově o 7,3 milionů Kč. Jelikož se z pohledu hodnoty nejedná o významné částky, nemá to žádný podstatný dopad na stálá aktiva.

Tabulka 4.6: Horizontální analýza stálých aktiv v tis. Kč

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
DNM	-1 335	-17,30	-395	-6,19	-414	-6,92	90	1,62
DHM	90 597	5,86	126 866	7,75	43 248	2,45	-14 707	-0,81
DFM	4 743	6,42	4 142	5,26	4 418	5,33	6 558	7,52
Dlouhodobé pohledávky	1 533	11,18	-3 963	-26,00	1 487	13,18	-4 375	-34,27
Celkem	95 538	5,82	126 650	7,29	48 739	2,61	-12 434	-0,65

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

Z provedené horizontální analýzy plyne, že se během sledovaného období meziroční rozdíl snižoval a na konci období dosahoval záporných hodnot. Největší procentuální změna byla zaznamenána mezi roky 2015 a 2016 a položky dlouhodobé pohledávky, kdy došlo ke snížení pohledávek o 34 %, což bylo způsobeno převážně poklesem poskytnutých záloh na transfery. V případě absolutního vyjádření změny, došlo k největšímu rozdílu v letech 2013 a 2014 u položky dlouhodobý hmotný majetek, jež je největší položkou stálých aktiv.

Tabulka 4.7: Vertikální analýza stálých aktiv

	2012	2013	2014	2015	2016
DNM	0,47%	0,37%	0,32%	0,29%	0,30%
DHM	94,19%	94,23%	94,63%	94,48%	94,33%
DFM	4,50%	4,53%	4,44%	4,56%	4,94%
Dlouhodobé pohledávky	0,83%	0,88%	0,60%	0,67%	0,44%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

Vertikální analýza jasně ukazuje, že největší podíl stálých aktiv zaujímá dlouhodobý hmotný majetek a to po celou dobu sledovaného období. Zbylé položky stálých aktiv se podílí jen minimálně. Nejmenší položku tvoří dlouhodobý nehmotný majetek, do kterého patří např. software.

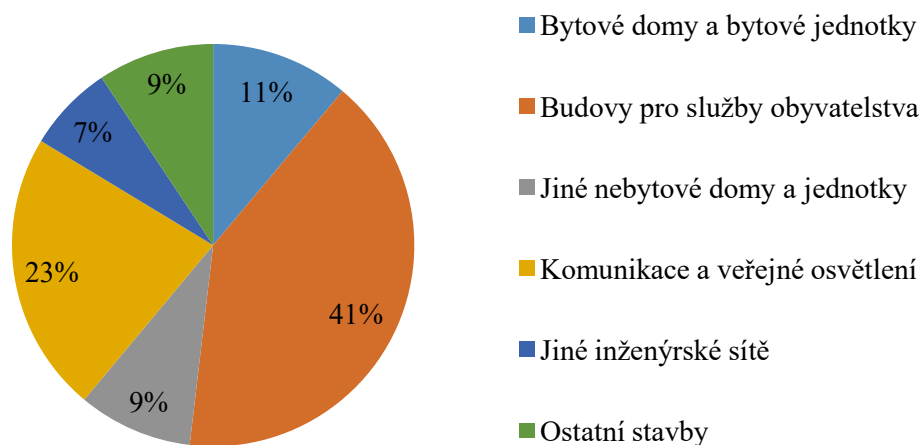
4.3.2.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Největší podíl na celkových aktivech má dlouhodobý hmotný majetek. Oproti ostatním složkám stálých aktiv je jeho hodnota mnohonásobně vyšší a tvoří zhruba 94% stálých aktiv. Do dlouhodobého hmotného majetku města Kopřivnice patří pozemky, kulturní předměty, stavby, samostatné movité věci, drobný dlouhodobý hmotný majetek, ostatní dlouhodobý hmotný majetek, nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji.

V rámci dlouhodobého hmotného majetku mají největší význam **stavby**. Do této složky majetku města patří bytové domy a bytové jednotky, budovy pro služby obyvatelstva, komunikace a veřejné osvětlení, jiné inženýrské sítě aj. Z těchto položek zaujímají svým podílem ve výši 41% největší část budovy pro služby obyvatelstva. Další významnou složkou

staveb jsou komunikace a veřejné osvětlení s 23 %. Zbývající položky se podílejí na stavbách v rozmezí 7-11 %, viz graf 4.3, který znázorňuje strukturu staveb v roce 2016.

Graf 4.3: Struktura staveb v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetní závěrky města Kopřivnice z roku 2016

V roce 2013 bylo evidováno ve vlastnictví města Kopřivnice celkem 878 bytů v obytných domech a dále 120 bytů se zvláštním určením. Jedná se především o byty s dispozicí 1+1 a 2+1, které jsou určeny pro lidi, jež hledají své první bydlení a také pro sociálně slabší obyvatelstvo. Zájemci o byty musí být starší 18 let s trvalým pobytem ve městě alespoň 2 roky. Evidenci žadatelů o byty zvláštního určení vede odbor sociálních věcí, kromě evidence se ve spolupráci s odborem majetku města vyjadřuje k žádostem o udělení výjimky z Pravidel pro pronajímání bytů a také řeší možnosti bydlení osob na ubytovnách.

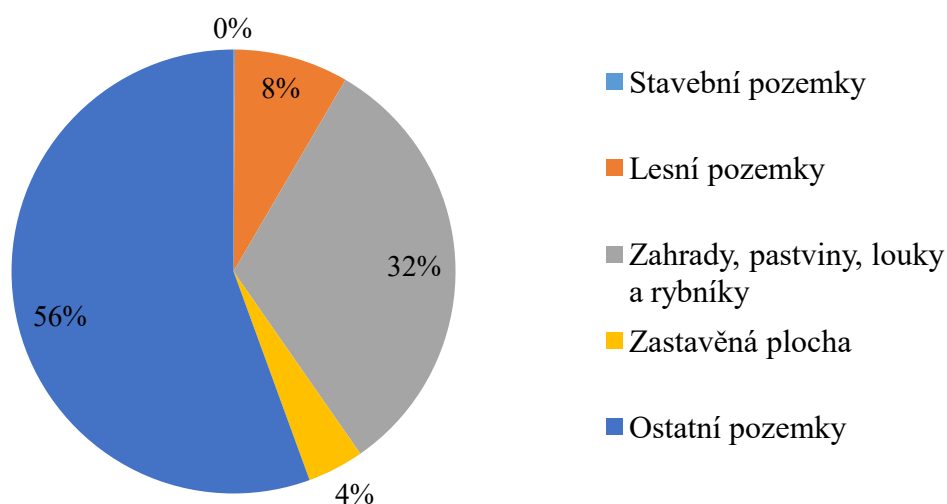
V Kopřivnici byla v roce 2003 zřízena organizace Mateřské školy Kopřivnice, která zahrnuje celkem 9 mateřských škol s celkovou kapacitou necelých 700 míst. Dále se v Kopřivnici nachází 9 základních škol, jedna střední škola a dvě umělecké školy. V Kopřivnici lze nalézt několik zařízení zabývajících se sociální péčí. Největším poskytovatelem sociálních služeb na území města je Středisko sociálních služeb, p. o., které poskytuje služby pro pomoc lidem pečujícím o své blízké a jsou určeny především pro osoby se zdravotním postižením sluchu nebo zraku a osoby starší 65 let, kteří potřebují celodenní péči. Mezi zařízení v oblasti sociální péče patří např. Azylový dům města pro osoby, které ztratily bydlení. Dalšími zařízeními jsou byty zvláštního určení pro seniory a osoby, které pobírají invalidní důchod a Domov pro rodiče a děti v nouzi, který pomáhá matkám s dětmi, které přišly o bydlení. V rámci kultury lze v Kopřivnici nalézt kulturní dům, kino, divadlo,

muzeum nebo galerii. Pro sportovně založené obyvatelstvo je v Kopřivnici k dispozici několik sportovních hal pro různé sporty, dále zimní stadion, venkovní hřiště, koupaliště nebo dokonce lyžařský areál a horolezecká stěna.

Ve stavbách má město Kopřivnice uloženo nejvíce finančních prostředků a mělo by být schopné s nimi efektivně hospodařit a využívat je co nejefektivněji a nejhospodárněji. V roce 2012 byla čistá hodnota staveb 1 181,6 milionů Kč, což představuje 76 % z dlouhodobého hmotného majetku. Tato částka se během sledovaného období zvýšila o 386 milionů Kč na 1 568 milionů Kč. Především zvýšení staveb bylo příčinou růstu dlouhodobého hmotného majetku.

Druhou největší položkou stálých aktiv města Kopřivnice jsou, co se týče roku 2016, **pozemky**, jejichž složení uvádí graf 4.4. Jak lze vidět větší polovinu hodnoty pozemku tvoří ostatní pozemky s podílem 56%. Další položkou s podílem 32 % jsou zahrady, pastviny, louky a rybníky. Nejmenší podíl tvoří stavební pozemky, kterých je momentálně všeobecně málo.

Graf 4.4: Struktura pozemků v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetní závěrky města Kopřivnice z roku 2016

Ačkoliv je v předchozím odstavci uvedeno, že pozemky tvoří druhou významnou položku, na začátku sledovaného období, tj. v roce 2012, tomu bylo jinak. Nad pozemky, v hodnotě 122,4 milionů Kč, převažoval nedokončený dlouhodobý hmotný majetek a to až do roku 2015, kdy klesl z částky 167,4 mil. Kč na 99,1 mil. Kč. V tomto roce bylo dokončeno mnoho investičních akcí jako např. energetická opatření v ZŠ Emila Zátópka v hodnotě

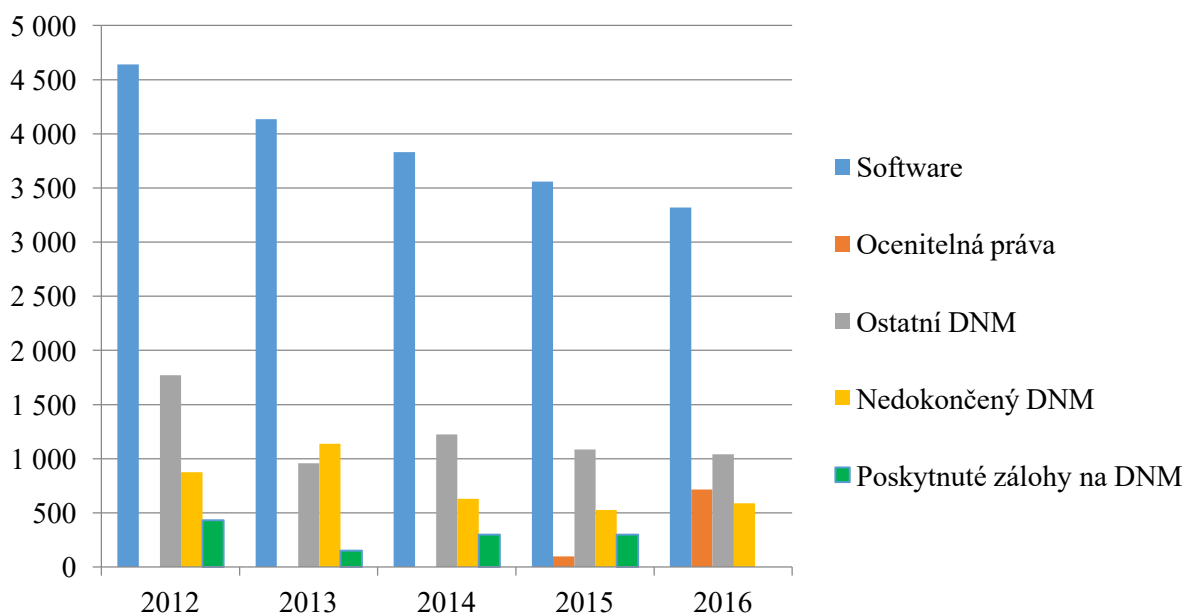
22,6 milionů Kč nebo revitalizace bytového domu v hodnotě 19,9 milionů Kč. V následujícím roce 2016 se nedokončený dlouhodobý hmotný majetek znovu snížil až na částku 68,3 miliony Kč.

Ostatní položky dlouhodobého hmotného majetku se během sledovaného období nijak výrazně neměnily, mimo dlouhodobého hmotného majetku určeného k prodeji, který byl vykázán v rozvaze až v roce 2015 a to ve výši 19,7 milionů Kč. O rok později se jeho hodnota snížila na 3,5 milionu Kč a to z důvodu prodeje bytových domů č. p. 1369 a 1370. Dlouhodobý hmotný majetek se během roku 2012 až 2016 zvýšil o 16 %, což představuje 246 milionů Kč.

4.3.2.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek města Kopřivnice tvoří software, ocenitelná práva, drobný dlouhodobý nehmotný majetek, ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek.

Graf 4.5: Struktura dlouhodobého nehmotného majetku města v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

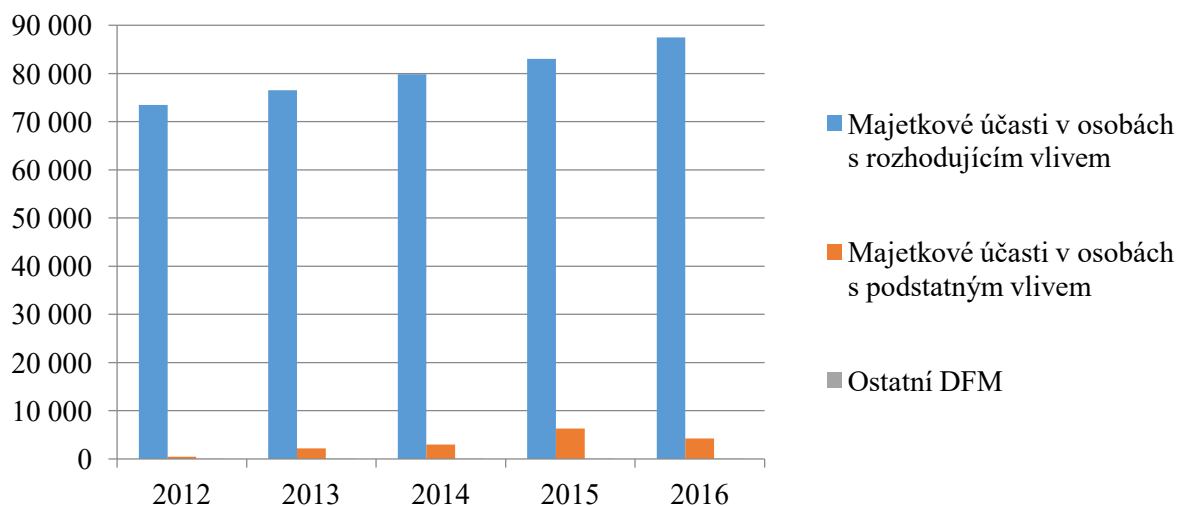
Ve sledovaných letech tvořil největší část dlouhodobého nehmotného majetku software, což je z grafu 4.5 patrné. Tento druh nehmotného majetku v roce 2012 tvořil 60 % dlouhodobého nehmotného majetku. Jeho hodnota po odečtení odpisů činila 4,6 milionů Kč a postupně během sledovaného období klesala až na částku 3,3 milionů Kč, což znamená snížení o 28 %. Další důležitou položkou, avšak ne natolik významnou je ostatní dlouhodobý

nehmotný majetek, který stejně jako software měl nejvyšší hodnotu 1,8 milionů Kč v prvním roce sledovaného období. Následující čtyři roky byl ostatní DNM na úrovni 1 milionů Kč. V roce 2012 byl kromě předchozích dvou položek vykazován také nedokončený DNM v částce 874 tisíc Kč a poskytnuté zálohy na DNM ve výši 432 tisíc. O rok později tyto zálohy klesly na pouhých 150 tisíc a naopak nedokončený DNM stoupl na 1,1 milionů Kč. V rámci roku 2014 došlo k mírnému snížení dlouhodobého nehmotného majetku, které bylo ovlivněno především poklesem hodnoty softwaru a hodnoty nedokončeného DNM. V roce 2015 oproti předcházejícím rokům byla v rozvaze vykázána částka 98 tisíc Kč na účtu 014 – ocenitelná práva a rok na to 715 tisíc Kč. V posledním sledovaném roce nebyly zaznamenány žádné větší změny, pouze na účtu poskytnuté zálohy na DNM byla oproti předcházejícím rokům vykázána nula.

4.3.2.3 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek města Kopřivnice je tvořen majetkovými účastmi města s rozhodujícím, majetkovými účastmi v osobách s podstatným vlivem a dále ostatním dlouhodobým finančním majetkem.

Graf 4.6: Struktura dlouhodobého finančního majetku města v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

Největší část dlouhodobého finančního majetku města ve sledovaných letech tvořily majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem. Město Kopřivnice má majetkové účasti v následujících společnostech:

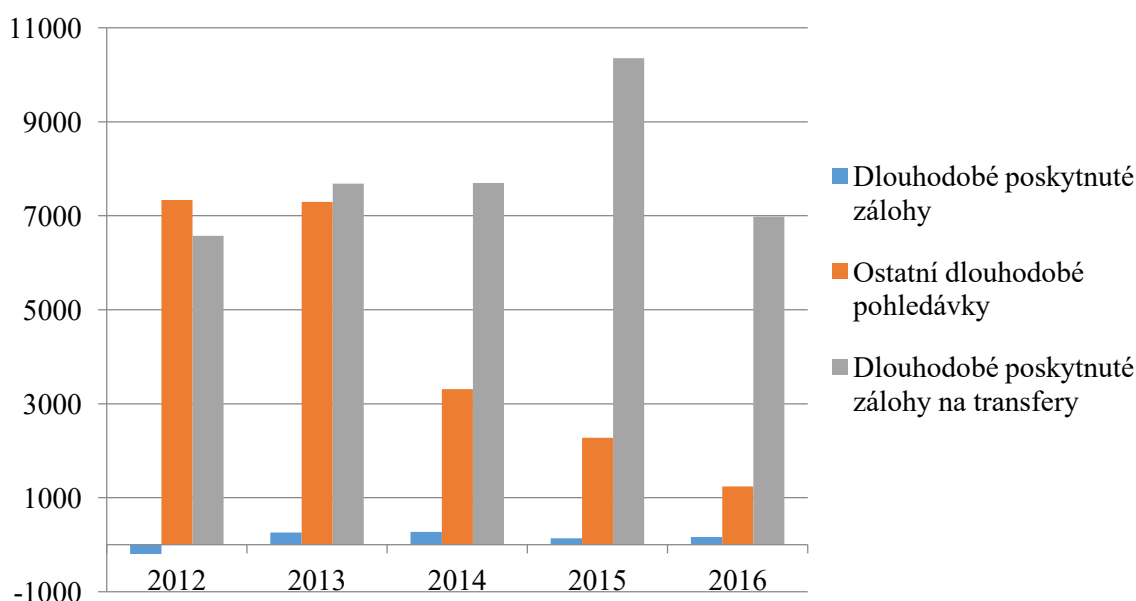
- KTK, s. r. o. – kabelová televize Kopřivnice, s. r. o., ve které má město 100 % vlastnický podíl;

- SLUMEKO, s. r. o. (100 % podíl);
- Teplo Kopřivnice, s. r. o. (40,5 % podíl);
- CPR, s. r. o. – Centrum podnikání a rozvoje (30 % podíl) – v roce 2014 společnost zanikla.

4.3.2.4 Dlouhodobé pohledávky

Dlouhodobé pohledávky města Kopřivnice tvoří dlouhodobé poskytnuté zálohy, ostatní dlouhodobé pohledávky a dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery. Dlouhodobé poskytnuté zálohy zahrnují zálohy a závdavky na nákup materiálu, zboží nebo služeb, které budou účtovány za více jak jeden rok. Jak lze vidět z grafu v prvním sledovaném roce tyto zálohy byly v mínusové hodnotě. Následující roky už byly vyrovnanější a zálohy se pohybovali okolo hranice 200 tisíc Kč. Další sledovanou položkou jsou ostatní dlouhodobé pohledávky, mezi které patří např. pohledávky za fyzickou či právnickou osobu, která způsobila nějakou škodu, pohledávky z půjček a jiné. Ostatní dlouhodobé pohledávky během sledovaného období rok od roku klesaly. V roce 2012 byla jejich hodnota přes 7 333 tisíc Kč a v posledním roce 2016 částka klesla až na 1 240, což je pokles o 83 %. Posledním vykazovaným majetkem v rámci dlouhodobých pohledávek jsou dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery, kterými se rozumí poskytnuté peněžní prostředky z veřejných rozpočtů. Tyto transfery nejvíce dosahovaly v roce 2015, kdy činily 10 354 tisíc Kč.

Graf 4.7: Struktura dlouhodobých pohledávek města v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

4.3.3 Vývoj a struktura oběžných aktiv města Kopřivnice

Jak už bylo na začátku kapitoly uvedeno, do celkových aktiv patří kromě stálých aktiv také aktiva oběžná, které tvoří zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Tyto položky se celkově podílejí na aktivech pouze nepatrným 10 % podílem, což znamená, že nejsou tak významné a oproti stálým aktivům, jejichž hodnota v roce 2016 činila okolo 1 900 mil. Kč, se pohybují na hranici 317 mil. Kč.

Tabulka 4.8: Vývoj oběžných aktiv v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

	2012	2013	2014	2015	2016
Zásoby	1 069	951	753	844	883
Krátkodobé pohledávky	156 524	86 611	120 624	151 407	112 620
KFM	107 768	121 064	125 896	153 320	204 222
Celkem	265 361	208 626	247 273	305 571	317 725

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

Největší část oběžných aktiv je tvořena krátkodobým finančním majetkem a krátkodobými pohledávkami. V prvním sledovaném roce tvořili největší část oběžných aktiv krátkodobé pohledávky ve výši 156,5 mil. Kč, avšak postupně docházelo k jejím snížením a na konci sledovaného období byla jejich hodnota 112,5 mil. Kč. Naopak tomu bylo u krátkodobého finančního majetku, který v roce 2012 činil 107,7 mil. Kč a během následujících roků vzrostl celkem o 89 % až na částku 204 mil. Kč, což znamená, že v roce 2016 měl větší podíl na oběžných aktivech než krátkodobé pohledávky. Především tento nárůst ovlivnil zvýšení oběžných aktiv z hodnoty 265,3 milionů Kč na 317 milionů Kč, což představuje zvýšení o necelých 20 % během pěti let. Vývoj oběžných aktiv lze vidět v tabulce 4.8, která také uvádí hodnoty jednotlivých druhů majetku od roku 2012 až do roku 2016.

Rozbor oběžných aktiv z hlediska horizontální analýzy ukazuje, že největší změnu mezi všemi porovnávanými roky vykazují roky 2012 a 2013, kdy krátkodobé pohledávky klesly o 44,67 %, což představuje snížení o 69 913 tisíc Kč. Oproti tomu nejmenší rozdíl ve výši 3,99 % byl vykázan u krátkodobého finančního majetku mezi roky 2013 a 2014.

Tabulka 4.9: Horizontální analýza oběžných aktiv v tis. Kč

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Zásoby	-118	-11,04	-198	-20,82	91	12,08	39	4,62
Krátkodobé pohledávky	-69 913	-44,67	34 013	39,27	30 783	25,52	-38 787	-25,62
KFM	13 296	12,34	4 832	3,99	27 424	21,78	50 902	33,20
Celkem	-56 735	-21,38	38 647	18,52	58 298	23,58	12 154	3,98

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

Vertikální analýza popisuje strukturu oběžných aktiv v jednotlivých hodnocených letech. Krátkodobé pohledávky tvořily spolu s krátkodobým finančním majetkem vždy největší část oběžných aktiv. Po celé sledované období se pohybovaly v rozmezí 35 – 60 %, přičemž na začátku sledovaného období měly největší podíl na oběžných aktivech. Zásoby tvořily jen nepatrnou část a nedosahovaly ani jednoho procentního podílu.

Tabulku 4.10: Vertikální analýza oběžných aktiv

	2012	2013	2014	2015	2016
Zásoby	0,40%	0,46%	0,30%	0,28%	0,28%
Krátkodobé pohledávky	58,99%	41,51%	48,78%	49,55%	35,45%
KFM	40,61%	58,03%	50,91%	50,17%	64,28%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

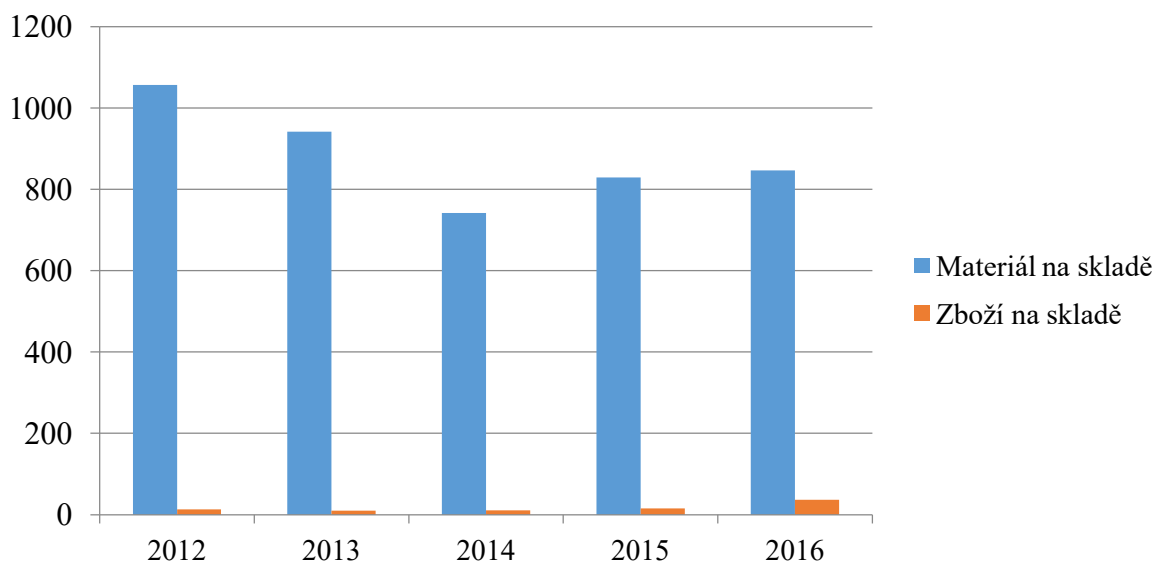
Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012 - 2016

4.3.3.1 Zásoby

Zásoby zahrnují materiál, nedokončenou výrobu, polotovary, výrobky a zboží. Město Kopřivnice oceňuje zásoby pořizovací cenou, neboli cenou za kterou byl majetek pořízen včetně veškerých nákladů souvisejících s pořízením a účtuje dle způsobu B, což znamená, že zásoby účtují rovnou do spotřeby a během roku musí pečlivě vést skladovou evidenci zásob kvůli ověření stavu zásob včetně jejich ocenění. Město Kopřivnice má zásoby převážně v podobě materiálu a zboží na skladě. Materiál, jenž představuje podstatnou část zásob, se

během sledovaného období poměrně často a výrazně měnil. Nejvyšší hodnotu měl v roce 2012, jež činila 1 056 607 Kč. Následující dva roky se materiál snižoval a to až na částku 742 301 Kč, což mělo za následek celkové snížení zásob. Následoval rok 2015, ve kterém došlo ke zvýšení materiálu a u následujícího roku 2016 tomu nebylo jinak. Celková částka zásob tedy v roce 2016 činila 883 271 Kč.

Graf. 4.8: Struktura zásob města v letech 2012 – 2016 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

4.3.3.2 Krátkodobé pohledávky

Další položku oběžných aktiv představují krátkodobé pohledávky, které jsou zastoupeny především odběrateli, krátkodobými poskytnutými zálohami, pohledávkami za vybranými místními institucemi, poskytnutými zálohami na transfery, dohadnými účty aj. Celkové krátkodobé pohledávky se během sledovaného období stejně jako zásoby měnily a nejvíce dosahovaly na začátku sledovaného období tj. v roce 2012, kdy celková částka po korekci činila 156,5 milionů Kč. V roce 2013 došlo k výraznému snížení hodnoty krátkodobých pohledávek na částku 86,6 milionu Kč, což představuje snížení o více jak 45 %. Hlavním důvodem tohoto razantního snížení bylo především snížení dohadných účtů aktivních o 62 milionu Kč. Příčinou tohoto snížení bylo doplacení příslibených dotací jako např. dotace na cyklostezky, rozšíření Azylového domu, rekonstrukce ZŠ Mniší a největší částku tvořily dotace na IPRM – veřejné prostranství ve výši 22,4 milionů Kč a odkanalizování místní části Lubina v hodnotě 15,4 milionů Kč. Následující roky 2014 a 2015 byly ve znamení růstu a stejně jako v předchozích letech největší částku tvořili

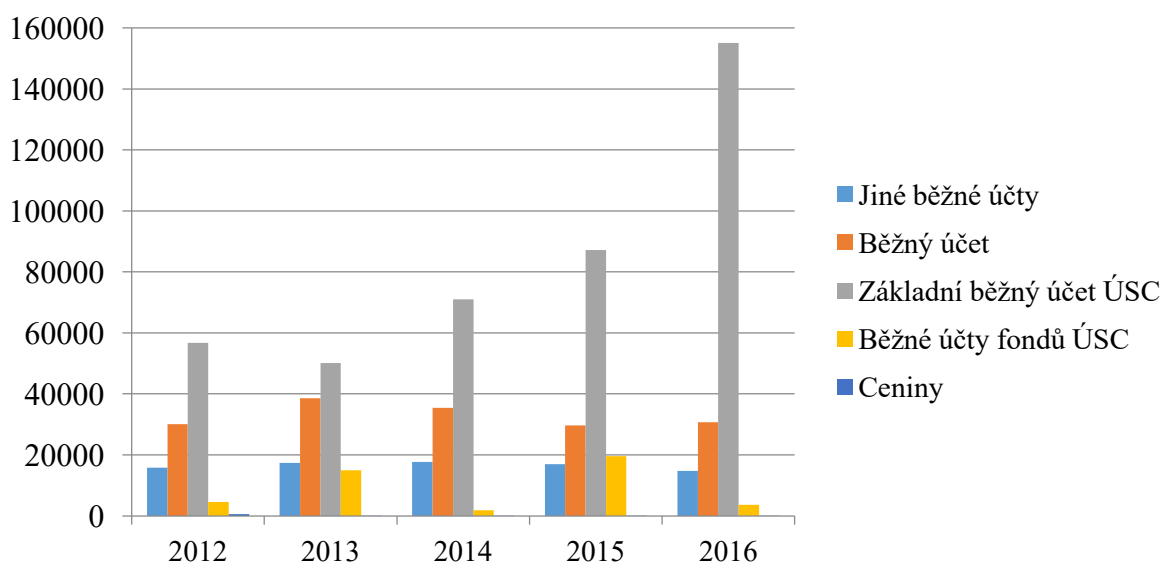
dohadné účty aktivní, prostřednictvím kterých se účtuje zejména o předpokládaných přijatých dotacích. Poslední sledovaný rok se hodnota krátkodobých pohledávek snížila o 26 % vůči předcházejícímu roku na čistou hodnotu 112,6 milionů Kč.

4.3.3.3 Krátkodobý finanční majetek

Posledním druhem majetku zařazeným do oběžných aktiv je krátkodobý finanční majetek, který zahrnuje běžný účet, základní běžný účet ÚSC, běžné účty fondů ÚSC, jiné běžné účty a ceniny.

Během celého sledovaného období krátkodobý finanční majetek rostl. V prvním sledovaném roce byla jeho hodnota 107,8 milionů Kč, přičemž více jak polovina - 56,8 milionu Kč se vztahuje k položce běžné účty fondů ÚSC. Naopak nejmenší podíl patří ceninám ve výši 545 tisíc Kč. V následujícím roce došlo ke zvýšení krátkodobého finančního majetku na 121 milionů Kč a v roce 2014 pak na 125,9 milionů Kč. Ačkoliv je mezi těmito roky rozdíl pouhých 4 miliony Kč, u jednotlivých položek došlo k výrazným změnám. Běžné účty fondů ÚSC klesly z 15 mil. Kč na 1,8 mil. Kč a naopak základní běžný účet ÚSC vzrostl z 50,1 mil. Kč na 71 mil. Kč, což je např. způsobenou tvorbou sociálního nebo jiného fondu, kdy se převádí peněžní prostředky ze základního běžného účtu ÚSC na běžné účty ÚSC. Další rok 2015 došlo opět ke zvýšení krátkodobého finančního majetku o 27,4 milionů Kč na hodnotu 153,3 milionů Kč. Toto zvýšení bylo způsobeno zvýšením jak běžných účtů fondů ÚSC o 17,7 mil. Kč tak i vzrůstem základního běžného účtu ÚSC o 16 mil. Kč. Naopak u běžného účtu došlo ke snížení o 6 milionů Kč. V posledním sledovaném roce bylo zaznamenáno největší meziroční zvýšení a to skoro o 50 mil. Kč, které bylo ovlivněno především základním běžným účtem ÚSC zvýšeným o 68 milionů Kč a také běžným účtem fondů ÚSC, který se naopak snížil o 16 mil. Kč.

Graf. 4.9: Struktura krátkodobého finančního majetku v letech 2012-2016 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek města Kopřivnice z let 2012-2016

4.4 Inventarizace majetku

Inventarizace majetku Kopřivnice probíhá každoročně vždy k datu 31.12 dle příkazu a plánu k provedení inventarizace schváleného starostou. Průběh inventury je zajišťován na všech organizačních složkách, odborech a jiných místech, kde se majetek v době od 16. 12. daného roku do 19. 2. následujícího roku vyskytuje. Samotný průběh inventury sleduje ústřední inventarizační komise jmenována starostou. Aby inventura proběhla v pořádku dle pokynů, podává odbor financí instrukce a písemný návod, dle kterého se má postupovat. Odborem financí jsou u dlouhodobého majetku vyhotoveny inventurní soupisy, které se po provedení fyzické a dokladové inventury vrátí zpět na odbor. V případě ostatních druhů majetku jako jsou zásoby, zboží a další se na příslušných odborech vypracují úplné soupisy. Je zapotřebí provést zápis o inventuře, do kterého se uvádí druh inventarizovaného majetku, datum provedení inventury, zjištěné rozdíly, nevyužitý majetek a návrhy na likvidaci.

Inventura se provádí dle druhu majetku a to především ověřením, zda majetek fyzicky i dokladově existuje a posoudí se také stav, a jak lze s majetkem dále nakládat. U majetku, jenž se během roku odepisuje, je nutno posoudit také zůstatkovou cenu. Jelikož Kopřivnice vlastní také nemovitý majetek musí k inventarizaci doložit výpisy z katastru nemovitosti, dle kterých je tento nemovitý majetek zkontrolován.

Během let 2012 – 2016 byl vždy inventarizací zjištěný nějaký rozdíl, ač se nejednalo o velké částky. V prvním sledovaném roce byl vykázán rozdíl u DDHM, kdy fyzický stav byl

o 18 510,70 Kč nižší než jeho účetní hodnota. Také na účtu jiného DDHM, jež má hranici 3 000 Kč, byl zjištěn rozdíl v částce 6 608,84 Kč. U ostatních druhů majetku k žádným rozdílům nedošlo. Během roku 2012 bylo na majetkových účtech dokončeno mnoho investičních akcí, které zvýšily majetek města Kopřivnice. Mezi ně patří především dokončení rekonstrukce vestibulu radnice, která trvala měsíc a stála téměř 3 miliony Kč, zateplení obvodových plášťů a sanace u bytových domů ve výši 33,6 milionu Kč, a také dokončení rekonstrukce budovy ZŠ Mniší která město vyšla na 18 milionu Kč.

V dalším roce 2013 bylo inventarizací zjištěno manko ve výši 9 906 Kč na účtu DDHM. Také jako v předchozím roce proběhlo v Kopřivnici mnoho rekonstrukcí a modernizací. Nejvýraznější z nich byla investiční akce pod názvem: „Aglomerace Kopřivnice, místní část Lubina, odkanalizování“, jejímž cílem byla výstavba kanalizace a napojení obyvatel z místní části Lubina. Jelikož se jednalo o velký projekt, byly kromě vlastních zdrojů financování použity také dotace spolu s půjčkou. Projekt trval od roku 2011 do roku 2013 a jeho celková výše činila 97 milionů Kč.

Při řádné inventarizaci za rok 2014 byl zjištěn nesoulad u třech položek majetku. První z nich je na účtu kulturní předměty, kde účetní hodnota byla o 9 083 Kč vyšší než skutečný stav. Další položkou, na niž vznikl inventární rozdíl ve výši 2 199,60 Kč, je materiál na skladě. Stejně jako v předchozích letech i v tomto roce nebyl DDHM zcela bez rozdílu a skutečný stav se od účetního lišil o 1 627,20 Kč. V tomto roce došlo kromě mnohočetných rekonstrukcí také k odprodeji části majetku. Mezi majetek, který se rozhodlo město prodat byly bytové domy č.p. 988 a 989 v celkové hodnotě 10 773 tisíc Kč, dále prodej rozvodů tepla v pořizovací ceně 11 433 tisíc Kč a v neposlední řadě prodej loutkového divadla ve výši 3,5 milionu Kč, jelikož objekt neměl za daných podmínek žádné využití.

Také v roce 2015 proběhla inventarizace majetku, díky které byly zjištěny rozdíly na účtu kulturní předměty v hodnotě 10 500 Kč a na účtu DDHM vy výši 16 151 Kč. V obou případech se jednalo o manko, tzn., že účetní hodnota majetku byla vyšší než skutečná zjištěná hodnota. Během daného roku nastaly pohyby na majetkových účtech v případech, jako je přístavba a úpravy krytého bazénu v ceně 14 265 tisíc Kč, revitalizace bytového domu č.p. 1196 – 1197 ve výši 19 910 tisíc Kč a především proběhla energetická opatření na ZŠ Emila Zátopka, MŠ Pionýrská a MŠ Česká.

V roce 2016 při provedení inventarizace majetku byl zjištěn rozdíl pouze na DDHM, který činil 2.788 Kč, což při účetní hodnotě toho majetku 49 996 394 Kč je částka zcela

zanedbatelná. Na ostatních položkách nebyl dokladovou ani fyzickou inventurou zjištěn žádný rozdíl. Lze tedy konstatovat, že inventura majetku za rok 2016 proběhla bez větších zjištění a u většiny druhů majetku odpovídá účetní stav skutečnosti, což lze vidět také na následující tabulce, která ukazuje celkový přehled inventury dlouhodobého hmotného, nehmotného a finančního majetku, zásob, krátkodobého finančního majetku a fondů účetní jednotky. Nutno podotknout, že se jedná o částky uvedeny v pořizovacích cenách.

Tabulka 4.11: Rekapitulace inventury roku 2016 v celých Kč

Majetek	Účetní hodnota	Zjištěný stav	Rozdíl
Software	7 908 358	7 908 358	0
Ocenitelná práva	747 810	747 810	0
Drobný DNM	3 426 176	3 426 176	0
Ostatní DNM	9 316 395	9 316 395	0
Nedokončený DNM	588 300	588 300	0
Pozemky	133 075 597	133 075 597	0
Kulturní předměty	42 59 346	42 59 346	0
Stavby	1 987 381 945	1 987 381 945	0
SMV	66 058 556	66 058 556	0
DDHM	49 996 394	49 993 606	2788
Ostatní DHM	8 587 487	8 587 487	0
Nedokončený DHM	68 678 642	68 678 642	0
Dl. majetek určen k prodeji	3 470 000	3 470 000	0
Majetkové účasti	9 378 7640	9 378 7640	0
Ostatní DFM	1 000	1 000	0
Materiál na sklad	846 562	846 562	0
Zboží na sklad	36 710	36 710	0
Běžné účty	204 220 984	204 220 984	0
Ceniny	910	910	0
Ostatní fondy	3 050 285	3 050 285	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečného účtu města Kopřivnice 2016

Jak už bylo řečeno, inventura majetku se provádí také u dlouhodobého majetku. Mezi tento majetek patří:

- Správa sportovišť Kopřivnice p.o.
- Středisko sociálních služeb města Kopřivnice p.o.
- Kulturní dům Kopřivnice p.o.
- ZŠ Emila Zátopka p.o.
- ZŠ Dr. Milady Horákové p.o.
- ZŠ Alšova p.o.
- Mateřská školy Kopřivnice p.o.
- ZŠ Mniší p.o.

Všechny majetek výše uvedený mají ve správě příspěvkové organizace města. Nejvyšší hodnotu z majetku představuje Kulturní dům Kopřivnice, jehož pořizovací cena je 253 mil. Kč.⁵²

Majetek města Kopřivnice se rok od roku mírně zvětšuje. Největší růst je možno vidět na položce Krátkodobý finanční majetek, který vzrostl téměř o polovinu z 107 768 tisíc Kč na 204 222 tisíc Kč. Oproti tomu nedokončený DHM klesl z 212 209 tisíc Kč na 68 387 tisíc Kč, což je razantní pokles. Jako pozitivní změnu označit pokles dlouhodobých úvěrů.

Tabulka 4.12: Srovnání vybraných položek majetku v roce 2012 a 2016 v tis. Kč

Druh majetku/závazku	k 31.12.2012	k 31.12.2016
Aktiva celkem	1 907 336	2 218 191
Z toho:		
Dlouhodobý hmotný majetek	1 546 624	1 792 628
Nedokončený DHM	212 209	68 387
Krátkodobý finanční majetek	107 768	204 222
Soukromoprávní pohledávky	5 726	2 389
Veřejnoprávní pohledávky	5 193	3 477
Dlouhodobé úvěry	40 287	33 435

Zdroj: Vlastní zpracování dle Závěrečných účtů Kopřivnice z let 2012 a 2016

⁵² KOPŘIVNICE. *Závěrečný účet města Kopřivnice za rok 2016*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné také z: <http://www.koprivnice.cz/urad/finance/zaverecnyucet/2016zauzet/2016zauzet-d.pdf>

4.5 Zhodnocení hospodaření majetku

Z výše uvedených odstavců plyne, že se město Kopřivnice o svůj majetek řádně stará a neustále se ho snaží opravovat a modernizovat. Během sledovaných období prošel majetek mnohými změnami. Většinou se jednalo o rozsáhlé rekonstrukce, popřípadě investiční akce, které navyšovaly majetek města Kopřivnice.

Jak lze vidět z grafů a tabulek, která porovnávají a analyzují jednotlivé roky, majetek Kopřivnice roste a lze předpokládat, že bude růst i v následujících letech, jelikož se město Kopřivnice snaží o svůj rozvoj. Nejdůležitější položkou majetku jsou stavby tvořící téměř 2/3 celkových aktiv, mezi které se řadí základní a mateřské školy, domovy pro rodiče a děti v nouzi, azylové domy, domovy pro seniory, bytové domy, komunikace a další. Právě na tyto stavby připadá ročně největší část finančních prostředků z rozpočtu Kopřivnice. Během sledovaného období došlo například k zateplení bytových domů, rekonstrukci vestibulu radnice, rekonstrukci mateřských škol jak v Kopřivnici, tak i v jejích místních částech.

Kromě navyšování majetku docházelo také k prodeji majetku a to především takového, který neměl pro město žádný potenciál, nebo město nemělo dostatek zdrojů financování pro jeho využívání. Příkladem je prodej loutkového divadla, který byl uskutečněn v roce 2014. Divadlo se již dlouhodobě nevyužívalo a z důvodu finanční náročnosti oprav nebylo město schopno zajistit jeho fungování, a proto se raději rozhodlo pro prodej, o kterém lze říct, že byl úspěšný a splnil cíl, kterým byla oprava budovy v rámci zachování původní podoby architektonických prvků. Kromě již zmíněného divadla se během daného období prodaly také bytové domy ve vlastnictví města Kopřivnice, přičemž se prodej řídil pravidly prodeje bytových domů. Ačkoliv se tímto prodejem snížil majetek Kopřivnice, na druhou stranu se získané finanční prostředky z prodeje použily na financování projektů, jež mohou městu přinášet větší efektivitu.

Přesto, že město vkládá každoročně mnoho finančních prostředků do rozvoje, je stále co vylepšovat. Například letní koupaliště by si po mnoha letech zasloužilo modernizaci, která by mohla přilákat v letním období do města mnoho lidí. V majetku města je také historická budova bývalé základní školy, která je již řadu let opuštěná a neudržovaná a jejíž hodnota rok od roku klesá. Proto by město mělo učinit kroky, které povedou k lepšímu využití školy, např. učinit prodej soukromému investorovi, který bude schopen budovu opravit a využívat. Kromě tohoto majetku, vlastní město i jiný majetek, které v současnosti nemá využití, a proto by bylo dobré se nad tímto problémem pozastavit a vyřešit situaci co nejefektivněji, například tento

majetek prodat nebo pronajímat. Otázkou je, co z toho je pro město výhodnější. Pronájmem získává město pravidelně finanční prostředky, avšak na druhou stranu náklady na údržbu a správu můžou být v takové výši, jež by se pronájem nevyplatil. V tomto případě by bylo pro město nejefektivnější majetek prodat a vyřadit ze své evidence.

Majetek ve vlastnictví města Kopřivnice musí každoročně projít inventarizací a to vždy k poslednímu dni v roce. Pro kontrolu a řízení inventury je starostou jmenována inventarizační komise. Během daného období nebyly zjištěny žádné významné inventarizační rozdíly, tzn., že se účetní stav ve většině případů shodoval se skutečným stavem. Každoročně bylo zjištěno manko na účtu drobného dlouhodobého hmotného majetku, do kterého je zařazen majetek v pořizovací ceně od 3 000 Kč do 40 000 Kč. Inventární rozdíl byl vykázán také na účtu kulturní předměty a materiál na skladě. U ostatních druhů majetku nebyly během let 2012 až 2016 zjištěné žádné inventární rozdíly a účetní stav odpovídal skutečnosti, z čehož plyne, že město si svůj majetek hlídá, stará se o něj. Výsledek inventury je obrazem hospodaření s majetkem.

5. Závěr

Diplomová práce byla zpracována na téma „Evidence, inventarizace a hospodaření s majetkem vybraného města“.

V práci byl vymezen a charakterizován majetek obce, včetně jeho evidence a inventarizace. Pozornost byla věnována rovněž problematice, která souvisí s hospodařením s majetkem obce a povinnostem obce při nakládání s majetkem obce.

Cílem diplomové práce byla charakteristika a analýza hospodaření majetku vybrané obce. Pro tuto práci bylo zvoleno město Kopřivnice, které se nachází v Moravskoslezském kraji. Jelikož pro rok 2017 ještě nebyly zpracovány výkazy nutné k analýze hospodaření majetku, bylo zkoumáno období 2012 – 2016. Nejprve byla provedena analýza celkových aktiv a na to navazovala analýza stálých aktiv a poté oběžných aktiv města Kopřivnice. Pro zobrazení meziročních změn byla provedena horizontální analýza jak stálých, tak i oběžných aktiv. U stálých aktiv byla největší meziroční změna vykázána u položky dlouhodobé pohledávky, které se snížily o 37,27 %. V případě oběžných aktiv se největší změna týkala krátkodobých pohledávek, které se v roce 2013 oproti předcházejícímu roku snížily o 44,67 %. V práci bylo využito také vertikální analýzy, která určuje procentuální podíl daného druhu majetku na celkovém majetku, přičemž u stálých aktiv výrazný podíl ve výši 94 % zaujímal dlouhodobý hmotný majetek a krátkodobé pohledávky spolu s krátkodobým finančním majetkem zase představují největší podíl na oběžných aktivech. Co se týče celkových aktiv, pak nejvýraznější položku majetku tvoří stavby, které jsou součástí dlouhodobého hmotného majetku. Majetek města Kopřivnice se během sledovaného období zvyšoval a největší hodnoty dosahoval v roce 2015 a 2016. Také byla provedena analýza inventarizace majetku města Kopřivnice se zaměřením především na rok 2016. Ze získaných údajů bylo zjištěno, že v jednotlivých letech nedošlo k výraznějším inventárním rozdílům. Jediný druh majetku, u kterého byl během sledovaného období vždy zjištěný inventární rozdíl, je drobný dlouhodobý hmotný majetek.

V teoretické části diplomové práce bylo popsáno fungování samosprávy od samotného vzniku, které se datuje okolo 12. století. Dále byl rozsáhle popsán majetek obcí, kde byl kladen důraz na jeho dělení, nabytí ale také hospodaření s ním. Jelikož s majetkem souvisí také jeho inventarizace a evidence ani tyto pojmy nejsou opomenuty a je jim věnována část práce.

O majetku územních samosprávných celků, jimiž jsou obce, již byla vydána celá řada publikací, které objasňují hospodaření s majetkem. Pro tuto práci byla především zdrojem kniha od Petra Havlana a Jana Janečky spolu s kolektivem s názvem *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi* a také monografie *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací* od Ivany Schneiderové. V práci bylo využito také legislativy České republiky, zejména zákona o obcích. Pro praktickou část bylo využito dokumentů závěrečných účtů, rozvahy a inventury města Kopřivnice, které se vztahovaly k jednotlivým zkoumaným rokům.

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.

HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. Praha: Linde, 2004. 375 s. ISBN 80-7201-453-6.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KNAPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ Drahomíra a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza - Komplexní průvodce s příklady. 2., rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2013. 236 s. ISBN 978-80-24744-56-8.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva. 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 364 s. ISBN 978-80-7552-719-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2015. 288s. ISBN 978-80-247-5608-0.

REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Turnov: Acha obec účtuje, 2010. 258 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí,*

regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace. Olomouc: ANAG, 2005. 448 s. ISBN 978-80-7554-090-4.

b) Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

c) Elektronické zdroje

ACCENDO VĚDECKO-VÝZKUMNÝ ÚSTAV. *Rukověť starosty – práva a povinnosti obcí*. [online]. Accendo [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: http://accendo.cz/knihy/Rukovet_starosty/PRAVA_POVINNOSTI_OBCI.pdf

BŘEŇ, Jan. *Obecní majetek – historické základy ekonomické podstaty obcí*. [online]. Deník veřejné správy. 2009 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6391842>

BŘEŇ, Jan. *Základní principy hospodaření obce 1*. [online]. Deník veřejné správy. 2010 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6432524>

BŘEŇ, Jan. *Základní principy hospodaření obce 3*. [online]. Deník veřejné správy. 2010 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448257>

KOPŘIVNICE. *Kopřivnice* [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=predstaveni-koprivnice>

KOPŘIVNICE. *Kopřivnice dávná a budoucí*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=koprivnice-davna-a-budouci>

KOPŘIVNICE. *Účetní závěrka města Kopřivnice za rok 2012*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://www.koprivnice.cz/urad/finance/ucetni_zaverka/ucetni_zaverka_2012.pdf

KOPŘIVNICE. *Účetní závěrka města Kopřivnice za rok 2013*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z:

http://www.koprivnice.cz/urad/finance/ucetni_zaverka/ucetni_zaverka_2013.pdf

KOPŘIVNICE. *Účetní závěrka města Kopřivnice za rok 2014*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z:

http://www.koprivnice.cz/urad/finance/ucetni_zaverka/ucetni_zaverka_2014.pdf

KOPŘIVNICE. *Účetní závěrka města Kopřivnice za rok 2015*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z:

http://www.koprivnice.cz/urad/finance/ucetni_zaverka/ucetni_zaverka_2015.pdf

KOPŘIVNICE. *Účetní závěrka města Kopřivnice za rok 2016*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z:

http://www.koprivnice.cz/urad/finance/ucetni_zaverka/ucetni_zaverka_2016.pdf

KOPŘIVNICE. *Závěrečný účet města Kopřivnice za rok 2016*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-18]. Dostupné z:

<http://www.koprivnice.cz/urad/finance/zaverecnyucet/2016zaucet/2016zaucet-d.pdf>

KOPŘIVNICE. *Ročenka města Kopřivnice*. [online]. Kopřivnice [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://koprivnice.cz/mesto/rocenka/rocenka2016.pdf>

Mapa krajů ČR. *Mapa České republiky* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://www.mapaceskerekrepubliky.cz/mapa-kraju>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků*. [online]. MVCR [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-usc-c-7-2-povinnosti-obci-pri-nakladani-s-obecnim-majetkem-podle-zakona-o-obcich.aspx>

NĚMEC, Jiří. *Území obce a jeho změny*. [online]. Moderní obec. 2004 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/uzemi-obce-a-jeho-zmeny-2/>

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. [online]. SMOCR. 2014 [cit. 2018-04-02]. <http://www.smocr.cz/getFile.aspx?itemID=562120>

ROZVOJ V OBCI. *Přístupy ke klasifikaci obecního majetku*. [online]. Rozvoj v obci 2012 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/pristupy-ke-klasifikaci-obecniho-majetku/>

VYSOKÁ ŠKOLA REGIOÁLNÍHO ROZVOJE. *Organizace regionálního rozvoje* [online]. MVCR [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: [http://files.vsrr.webnode.cz/200000023-4f98350926/SO%20-%20Organizace%20RR%20\(Ponikelsk%C3%BD%20a%20kol.\).pdf](http://files.vsrr.webnode.cz/200000023-4f98350926/SO%20-%20Organizace%20RR%20(Ponikelsk%C3%BD%20a%20kol.).pdf)

Seznam zkratk

ČR	Česká Republika
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
KFM	krátkodobý finanční majetek
SMV	samostatné movité věci
ÚSC	územní samosprávné celky

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 13. 7. 2018

.....
Bc. Petra Orságová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Aktiva města Kopřivnice v roce 2012

Příloha č. 2: Aktiva města Kopřivnice v roce 2013

Příloha č. 3: Aktiva města Kopřivnice v roce 2014

Příloha č. 4: Aktiva města Kopřivnice v roce 2015

Příloha č. 5: Aktiva města Kopřivnice v roce 2016